

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL MEDIULUI

PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL MEDIU 2007-2013

RAPORTUL ANUAL DE IMPLEMENTARE 2008

30 IUNIE 2009

CUPRINS

1. IDENTIFICARE	5
2. PREZENTARE GENERALĂ A IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL.....	6
2.1. REALIZĂRI ȘI ANALIZA PROGRESSELOR ÎNREGISTRATE	7
Informații privind evoluția fizică a Programului Operațional Sectorial “Mediu”	6
Informații financiare	9
Informații privind defalcarea utilizării fondurilor pe categorii, pentru proiectele finanțate pe Axa 1 prin POS Mediu.....	10
Analiză calitativă.....	11
2.2. INFORMAȚII PRIVIND CONFORMITATEA CU DREPTUL COMUNITAR	145
2.3. PROBLEME IMPORTANTE ÎNREGISTRATE ȘI MĂSURILE ADOPTATE PENTRU REZOLVAREA LOR	16
2.4. MODIFICĂRI ÎN CONTEXTUL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL ..	19
2.5. MODIFICĂRI IMPORTANTE ÎN SENSUL ARTICOLULUI 57 DIN REGULAMENTUL CE NR. 1083/2006	21
2.6. COMPLEMENTARITATEA CU ALTE INSTRUMENTE.....	211
2.7. MECANISMUL DE MONITORIZARE.....	22
Sistemul de monitorizare	22
Comitetul de Monitorizare pentru POS Mediu	23
Evaluare	256
3. IMPLEMENTAREA POS MEDIU PE PRIORITĂȚI.....	27
3.1. AXA PRIORITARĂ 1: EXTINDEREA ȘI MODERNIZAREA SISTEMELOR DE APĂ/APĂ UZATĂ.....	27
3.1.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	27
3.1.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor.....	30
3.2. AXA PRIORITARĂ 2: DEZVOLTAREA SISTEMELOR DE MANAGEMENT INTEGRAT AL DEȘEURILOR ȘI REABILITAREA SITURILOR ISTORICE CONTAMINATE.....	33
3.2.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	33
3.2.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor.....	35
3.3. AXA PRIORITARĂ 3: REDUCEREA POLUĂRII ȘI A EFECTELOR SCHIMBĂRIILOR CLIMATICE PRIN REABILITAREA SISTEMELOR DE ÎNCĂLZIRE URBANĂ, PENTRU ATINGEREA ȚINTELOR DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ÎN LOCALITĂȚILE CELE MAI AFECTATE DE POLUARE	34

3.3.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	34
3.3.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor.....	36
3.4. AXA PRIORITARĂ 4: IMPLEMENTAREA SISTEMELOR ADECVATE DE MANAGEMENT PENTRU PROTECȚIA NATURII.....	37
3.4.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	37
3.4.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor.....	38
3.5. AXA PRIORITARĂ 5: IMPLEMENTAREA INFRASTRUCTURII ADECVATE DE PREVENIRE A RISCURILOR NATURALE ÎN ZONELE CELE MAI EXPUSE LA RISC	38
3.5.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	38
3.5.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor.....	41
3.6. AXA PRIORITARĂ 6: ASISTENȚĂ TEHNICĂ.....	43
3.6.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	43
3.6.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor.....	46
4. PROGRAME FSE: Coerență și concentrare	46
5. PROIECTE MAJORE FC/FEDR	44
6. ASISTENȚĂ TEHNICĂ	45
7. INFORMARE ȘI PUBLICITATE	48

Abrevieri

ACIS	Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale
ALPM	Agenție Locală de Protecția Mediului
AM	Autoritate de Management
ANAR	Administrația Națională “Apele Române”
ANPM	Agenția Națională de Protecția Mediului
ANRSC	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
AP	Axă prioritară
ARPM	Agenția Regională de Protecția Mediului
AT	Asistență Tehnică
BAT	Cele mai Bune Tehnici Disponibile
CE	Comisia Europeană
CM	Comitetul de Monitorizare
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
CSP	Comitetul de Selecție a Proiectelor
DMI	Domeniu Major de Intervenție
EUR	Euro
FC	Fondul de Coeziune
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FSE	Fondul Social European
IMA	Instalații Mari de Ardere
ISPA	Instrument Structural de Pre-Aderare
JASPERS	Asistență Comună pentru Sprijinirea de Proiecte în Regiunile Europene
MAPDR	Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale
MDRL	Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
MAI	Ministerul Administrației și Internelor
MM	Ministerul Mediului
OI	Organism Intermediar
ONG	Organizație Non-Guvernamentală

PE	Populație Echivalentă
PND	Plan Național de Dezvoltare
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
PO	Program Operațional
POS Mediu	Programul Operațional Sectorial Mediu
RAI	Raport Anual de Implementare
UE	Uniunea Europeană

1 – IDENTIFICARE

PROGRAM OPERAȚIONAL	Obiectiv în cauză: Convergență
	Zonă eligibilă în cauză: România – 8 regiuni de dezvoltare
	Perioada de programare: 2007-2013
	Numărul programului: CCI No: 2007RO161PO004
	Titlul Programului: Programul Operațional Sectorial Mediu
RAPORT ANUAL DE IMPLEMENTARE	Anul care face obiectul raportării: 2008
	Data aprobării Raportului Anual de către Comitetul de Monitorizare: 26/05/2009

2. PREZENTARE GENERALĂ A IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL

2.1. REALIZĂRI ȘI ANALIZA PROGRESSELOR ÎNREGISTRATE

Programul Operațional Sectorial “Mediu” a fost aprobat și a devenit operațional în data de 11 iulie 2007.

Pentru POS Mediu, anul 2008 a însemnat, în principal, aprobarea primelor proiecte majore în sectorul de apă și apă uzată, precum și optimizarea instituțională și procedurală în scopul asigurării conformității sistemelor de management și control în vederea aprobării acestora de către Comisia Europeană.

Întrucât implementarea POS Mediu se realizează în principal prin proiecte majore, activitatea pentru implementarea programului s-a axat cu prioritate pe pregătirea unui portofoliu matur de proiecte în vederea aprobării acestora de către Comisia Europeană, prin asistență în vederea pregătirii proiectelor și monitorizarea procesului de pregătire a proiectelor majore ce vor fi supuse aprobării în perioada 2009-2010, dar și pe acordarea de sprijin beneficiarilor de proiecte aprobate în demararea procesului de implementare.

În al doilea rând, o preocupare importantă a fost reprezentată de aprobarea proiectelor depuse la sfârșitul anului 2007 în domeniul protecției naturii și de soluționarea problemelor inedite cu care se confruntă aplicații din cadrul Axei Prioritare 4. Aceste activități au avut un rol important în definitivarea ghidului pentru lansarea celei de-a doua sesiuni de cerere de proiecte pentru sectorul protecția naturii, lansare ce s-a realizat la sfârșitul anului 2008.

Activitățile privind informarea, consultarea, comunicarea și publicitatea, precum și activitățile de instruire pentru personalul AM și OI POS Mediu au reprezentat, de asemenea, o pondere semnificativă în implementarea POS Mediu în cursul anului 2008, detaliile fiind prezentate în secțiunile de mai jos.

Informații privind evoluția fizică a Programului Operațional Sectorial “Mediu”

În cursul anului 2008, pentru toate axele prioritare s-au înregistrat progrese. Pentru axele prioritare 1 și 6, acest progres este reliefat de indicatorii de program stabiliți, inclusiv raportat la țintele intermediare, prezentați în tabelele de mai jos.

Pentru a asigura monitorizarea efectelor asupra mediului ale POS Mediu, în cadrul evaluării strategice de mediu efectuate în anul 2006, au fost stabiliți următorii **indicatori de mediu** (în coordonare cu indicatorii naționali de monitorizare a mediului):

- emisii de oxizi de azot (NO_x, SO₂, compuși organici volatili COV și PM₁₀);
- creșterea volumului de ape uzate tratate;
- suprafața de teren curățată de deșeuri;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
- procentul suprafeței totale a ariilor protejate din România care beneficiază de măsurile de conservare a naturii;
- suprafața ariilor protejate și a potențialelor arii Natura 2000 afectate (ha);
- morbiditatea și mortalitatea generale și specifice pentru populația expusă;
- nivelul zgomotului exterior/interior;
- număr de proiecte care contribuie la protecția împotriva dezastrelor naturale și industriale;

- reducerea consumului de apă/persoană (din populația deservită) în sensul limitării utilizării resurselor naturale epuizabile;
- deșeuri reciclate, deșeuri separate și deșeuri recuperate pentru folosire ulterioară (în tone);
- rata de conectare a populației la serviciile sanitare (urbane și rurale, %);
- suprafața vechilor zone contaminate istoric, curățată, revitalizată sau recuperată pentru a fi refolosită (ha);
- lungimea zonei costiere reabilitate (ha);
- sporirea eficienței energetice în sistemele termice și electrice sprijinite prin proiecte (%);
- numărul de proiecte care facilitează conversia la surse energetice regenerabile;
- numărul de proiecte care implică stimularea comportamentului responsabil în privința protecției mediului (ex. campanii de conștientizare);
- numărul de proiecte care vizează promovarea turismului durabil (ex. în siturile Natura 2000).

Dat fiind faptul că majoritatea intervențiilor POS Mediu sunt complexe și necesită o perioadă lungă de implementare, primele rezultate sau efecte vor fi simțite spre finalul perioadei de programare.

Indicatori Axa prioritară 1

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Localități ce beneficiază de facilități de apă noi/reabilitate în sistem regional (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta				200		250			300	
	Valoarea de bază	60									
Stații de epurare noi/reabilitate (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta				75		150			200	
	Valoarea de bază	30									
Populația conectată la serviciile de apă în sistem regional (%)	Realizare	0	0								
	Ținta				62		64			70	
	Valoarea de bază	52									
Apă uzată epurată corespunzător (din totalul volumului de apă uzată) - %	Realizare	0	0								
	Ținta				45		54			60	
	Valoarea de bază	35									
Companii regionale de apă create	Realizare	0	14								
	Ținta		10	25	35						
	Valoarea de bază	10									

Indicatori Axa prioritară 6

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Reuniuni ale Comitetului de Monitorizare organizate (număr /an)	Realizare	1	3								
	Ținta	1	3	5	7	9	11	13	15	17	
	Valoarea de bază	0	1								
Cereri de propuneri de proiecte finanțate de AT (număr)	Realizare	1	4								
	Ținta	1	5							5	
	Valoarea de bază	0	1								
Personal instruit (număr /an)	Realizare	0	284								
	Ținta		290	300	330	360	390	400		400	
	Valoarea de bază	270	270								
Aplicații de proiecte evaluate cu sprijin AT (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta		20	30	40	50				50	
	Valoarea de bază	0	0								
Rapoarte de evaluare elaborate (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta					1		2		2	
	Valoarea de bază										
Studii tematice/strategii elaborate	Realizare	0	0								
	Ținta		3	5	7	10				10	
	Valoarea de bază										
Tip de broșuri/pliante diseminate (număr)	Realizare	2	4								
	Ținta	9	20	50	100	120	130	190	200	200	
	Valoarea de bază	1	2								
Conferințe de presă organizate	Realizare	1	13								
	Ținta	1	5	10	14	16	17	18	19	20	
	Valoarea de bază	0	1								

O defalcare detaliată a indicatorilor este prezentată pe axe prioritare, în Secțiunea 3 a acestui raport.

Informații financiare

Axele prioritare, pe surse de finanțare (EUR)

	Cheltuieli efectuate de beneficiari, incluse în cererile de plată adresate AM	Contribuția publică corespunzătoare	Cheltuieli private	Cheltuieli efectuate de organsimul responsabil cu execuția plăților către beneficiari	Plăți totale primite de la Comisie Cheltuieli
Axa Prioritară 1 “Extinderea /modernizarea sistemelor de apă/apă uzată” (FC)	468.893,18	95.339,71	0	93.104,31	0
- din care cheltuieli de tip FSE	0	0	0	0	0
- din care cheltuieli de tip FEDR	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Axa Prioritară 2 “Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor poluate istoric” (FEDR)	0	0	0	0	0
- din care cheltuieli de tip FSE	0	0	0	0	0
- din care cheltuieli de tip FEDR	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Axa Prioritară 3 “Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare” (FC)	0	0	0	0	0
- din care cheltuieli de tip FSE	0	0	0	0	0
- din care cheltuieli de tip FEDR	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Axa Prioritară 4 “Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii” (FEDR)	0	0	0	0	0
- din care cheltuieli de tip FSE	0	0	0	0	0
- din care cheltuieli de tip FEDR	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
-Axa Prioritară 5 “Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc” (FC)	0	0	0	0	0
- din care cheltuieli de tip FSE	0	0	0	0	0
- din care cheltuieli de tip FEDR	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Axa Prioritară 6 “Asistență tehnică” (FEDR)	702.688,09	936.916,86	0	702.687,65	0
- din care cheltuieli de tip FSE	0	0	0	0	0
- din care cheltuieli de tip FEDR	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Total general	1.171.581,27	1.032.256,57	0	795.791,96	0

*cursul de schimb 1 Euro=3,8688 lei

Informații privind defalcarea utilizării fondurilor pe categorii, pentru proiectele finanțate pe Axa Prioritară 1 prin POS Mediu (FC)

Dimensiunea 1	Dimensiunea 2	Dimensiunea 3	Dimensiunea 4	Dimensiunea 5	Valoare
Tema prioritară	Formă de finanțare	Tipul Teritoriului	Activitate economică	Locație	(EUR)
45	01	01	09	RO314	15.609.316
46	01	01	21	RO314	42.202.966
45	01	01	09	RO11	45.149.554
46	01	01	21	RO11	100.494.167
45	01	01	09	RO312	21.975.043
46	01	01	21	RO312	59.414.005
45	01	01	09	RO225	24.653.058
46	01	01	21	RO225	66.654.563
45	01	01,05	09	RO113	13.372.750
46	01	01,05	21	RO113	50.307.011
45	01	01	09	RO126	21.495.866
46	01	01	21	RO126	50.157.020
45	01	01	09	RO317	26.710.975
46	01	01	21	RO317	72.218.562
45	01	01	09	RO412	24.543.193
46	01	01	21	RO412	49.830.120
Total					684.788.168

Codurile prezentate în tabelul anterior au următoarea semnificație:

- Pentru temele prioritare corespunzătoare protecției mediului și a prevenirii riscului (Dimensiunea 1):
 - 45: managementul și distribuția apei (apă potabilă);
 - 46: tratarea apei (apa uzată)
- Pentru forma de finanțare (Dimensiunea 2):
 - 01: finanțare nerambursabilă;
- Pentru tipul teritoriului (Dimensiunea 3):
 - 01: zona urbană;
 - 05: zonele rurale (altele decât zona montană, insule sau zone cu densitatea populației scăzută)
- Pentru activitatea economică (Dimensiunea 4):
 - 09: activități de colectare, epurare și distribuția apei;
 - 21: activități privind mediul.
- Pentru locație (Dimensiunea 5):
 - RO11: județele Cluj/Sălaj
 - RO113: județul Cluj, regiunea Nord-Vest (Turda-Câmpia Turzii)
 - RO126: județul Sibiu
 - RO225: județul Tulcea
 - RO312: județul Călărași
 - RO314: județul Giurgiu
 - RO317: județul Teleorman
 - RO412: județul Gorj

Finanțare pe grupuri țintă

N/A

Finanțare recuperată sau reutilizată

În cursul anului 2008, nu au fost finanțări recuperate sau reutilizate conform prevederilor art. 57 și 98(2) din Regulamentul CE nr.1083/2006.

Analiză calitativă**1. Principalele activități desfășurate în 2008, cu scopul lansării primelor operațiuni POS Mediu, au inclus:**

- Revizuirea cadrului legal privind cheltuielile eligibile prin POS Mediu, aprobat printr-un ordin comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și al ministrului economiei și finanțelor;
- Revizuirea Ghidului Solicitantului pentru Axa Prioritară 4;
- Pregătirea formatelor-cadru (template) și modelelor pentru documentele legale și instituționale în vederea sprijinirii beneficiarilor proiectelor majore (condiție de finanțare POS Mediu);
- Stabilirea liniilor directe având ca scop sprijinirea personalului AM și OI POS Mediu și a beneficiarilor prin lecțiile învățate în gestionarea proiectelor de infrastructură;
- Monitorizarea pregătirii a aproximativ 80 de proiecte majore, în valoare de aproximativ 3 miliarde Euro, privind Axele Prioritare 1 (apă), 2 (deșeuri), 3 (termoficare), 5 (riscul de inundații), pentru a fi aprobate în perioada 2008-2010. Se estimează că aceste proiecte vor duce la angajarea, până la finalul anului 2010, a tuturor fondurilor alocate pentru Axa Prioritară 1 (2,78 miliarde Euro), peste 50% din fondurile alocate pentru Axa Prioritară 2 (aproximativ 0,9 miliarde Euro), dar și a unei părți importante din fondurile prevăzute pentru Axele Prioritare 3 și 5. Proiectele pentru AP 1 și 2 – majoritatea proiectelor majore – prezintă o distribuție echilibrată a fondurilor între regiunile țării. Stadiul proiectelor în pregătire este prezentat în Anexa 3;
- Transmiterea către Comisia Europeană, pentru evaluare și aprobare, a 5 proiecte majore de infrastructură de apă din care 4 aprobate în cursul anului 2008,
- Semnarea a 7 contracte de finanțare între AM POS Mediu și Beneficiarii proiectelor din județele: Giurgiu, Cluj/Sălaj, Călărași, Tulcea, Turda, Sibiu și Gorj;
- Finalizarea evaluării și selectarea propunerilor de proiecte primite în cadrul primei sesiuni de cereri de proiecte pentru Axa Prioritară 4, revizuirea Ghidului solicitantului și lansarea celei de a doua sesiuni de cerere de propuneri de proiecte;
- Activități semnificative de informare, consultare, comunicare și publicitate inițiate în vederea informării factorilor interesați și publicului larg asupra oportunităților de finanțare oferite de POS Mediu și a cerințelor obligatorii pentru accesarea fondurilor: peste 100 de evenimente (seminarii, mese rotunde, conferințe, etc.) organizate sau la care au participat AM și OI; corespondență cu toți potențialii beneficiari ai POS Mediu; mai multe conferințe de presă și peste 30 de comunicări cu mass-media; web site-uri dedicate în fiecare din cele 8 regiuni ale României, gestionate de OI-uri, etc.;
- Activități intensive de instruire privind Fondurile Structurale și de Coeziune organizate pentru personalul AM și OI, dar și seminarii specifice pentru potențialii beneficiari.

2. Principalele activități desfășurate în anul 2008, în scopul completării cadrului instituțional de implementare POS Mediu, au inclus:

- Continuarea procesului de completare a personalului necesar implementării programului. La finalul anului 2008, gradul de ocupare a posturilor alocate la nivelul AM POS Mediu era de 88% (109 de posturi ocupate din 124 de posturi alocate), iar la nivelul celor 8 OI POS Mediu era de 93% (164 posturi ocupate din 176 de posturi alocate) ;
- În cursul anului 2008, AM POS Mediu a continuat eforturile de optimizare instituțională și procedurală în scopul asigurării conformității sistemelor de management și control cu prevederile art. 58-62 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006. Astfel, au fost actualizate și dezvoltate procedurile operaționale pentru implementarea POS Mediu și au fost asigurate dotările tehnice necesare. S-au modificat și completat procedurile, ca urmare a nevoilor rezultate din aplicarea acestora, precum și conform recomandărilor primite din partea Autorității de Audit în cadrul celor două misiuni de evaluare a conformității;
- În conformitate cu prevederile art. 71 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006, Autoritatea de Audit a transmis Comisiei Europene, (via SFC) în data de 09.07.2008, descrierea sistemelor de management și control aferente POS Mediu, împreună cu raportul de audit și avizul acesteia în ceea ce privește conformarea cu art.58 – 62 din regulamentul mai sus menționat.
- Autoritatea de Audit a transmis în data de 28.11.2008 setul revizuit de documente conform solicitărilor CE din scrisoarea nr. 08454. În urma examinării efectuate, Comisia Europeană a considerat drept satisfăcătoare conformitatea sistemelor de management și control aplicate POS Mediu cu art. 58-62 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006, îndeplinindu-se astfel condiția pentru efectuarea primei plăți intermediare;
- Sistemul de management și control include Acordul de Delegare a responsabilităților de la AM către OI-uri, precum și documente/protocoale de colaborare cu ANRMAP, UCVAP, Ministerul Agriculturii etc.

În concluzie, în cursul anului 2008 s-au intensificat eforturile pentru continuarea și finalizarea portofoliului de proiecte necesar angajării totale a fondurilor disponibile prin POS Mediu, precum și pentru crearea premiselor unei implementări corespunzătoare a proiectelor aprobate.

Agenda Lisabona

Nivelul estimat al cheltuielilor de tip Lisabona în cadrul POS Mediu este estimat la cca 5% din totalul alocării de fonduri UE pentru acest program, conform categoriilor listate în Anexa IV la Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006. Această contribuție este dată de cheltuielile care se vor realiza în cadrul Axei Prioritare 3 „Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare” prin intervențiile legate de promovarea eficienței energetice prin îmbunătățirea sistemelor de termoficare, și al Axei Prioritare 6 „Asistență tehnică”, prin intervențiile de îmbunătățire a capacității administrative prin cheltuielile de tip asistență tehnică.

Cu toate acestea, autoritățile române consideră că POS Mediu are o contribuție mult mai mare la îndeplinirea obiectivelor Agendei Lisabona decât se reflectă în codurile Lisabona „earmarking”. În acest sens, în pregătirea celor cca 80 de proiecte majore s-au avut în vedere, și se vor avea în continuare procesului de pregătire, aspecte prin care aceste proiecte pot contribui la realizarea obiectivelor stabilite prin agenda Lisabona, aspecte cum ar fi:

- *Stimularea potențialului de creștere economică și dezvoltare a regiunilor prin investiții în zonele urbane și rurale promovând o abordare integrată la nivel regional.* Se previzionează, astfel, dezvoltarea mediului de afaceri în zone considerate poli de creștere, prin asigurarea infrastructurii pentru serviciile de apă, canalizare și termoficare, precum și prin conservarea patrimoniului natural.
 - *Susținerea implementării unor strategii coerente pe termen mediu și lung în domeniul mediului,* prin aplicarea unui program major de investiții pe șapte ani, ca bază pentru o dezvoltare durabilă pe termen lung.
 - *Mobilizarea unor resurse adiționale.* Activitățile susținute de POS Mediu completează resursele naționale publice și private, venind în întâmpinarea strategiilor de dezvoltare naționale și regionale.
 - *Buna guvernare și sisteme inovative de management.* Prioritățile POS Mediu sunt concepute pentru a sprijini creșterea capacității de management în domeniul protecției mediului, pentru a încuraja o practică a evaluării proiectelor și programelor, pentru a crește transparența în procesul decizional și cooperarea la nivel regional (cooperare formalizată prin legislația privind regionalizarea) pentru a încuraja cooperarea în evaluarea efectului asupra mediului a POS Mediu și în schimbul de bune practici în folosirea indicatorilor de performanță pentru prioritizarea măsurilor la nivel regional.
 - *Investirea în proiecte relevante pentru atenuarea efectelor schimbărilor climatice*
Acest aspect este relevant mai ales pentru Axa Prioritară 3, care vizează poluarea cauzată de sistemele de termoficare urbană în localitățile cele mai afectate de poluare. Deși fondurile alocate prin această axă prioritară ar putea fi percepute ca fiind reduse (aproximativ 460 milioane de Euro incluzând contribuția națională), scopul acestei AP este de a dezvolta proiecte pilot, soluțiile fiind apoi aplicate și altor municipalități.
 - *Promovarea investițiilor care au ca scop îmbunătățirea eficienței energetice.*
Acest aspect este relevant cu precădere pentru Axa Prioritară 3 (termoficare), dar și pentru axele prioritare 1 (infrastructură de apă) și 2 (managementul deșeurilor), obiectivele de infrastructură urmărind îmbunătățirea eficienței energetice, reducerea pierderilor, reducerea consumurilor etc.
- Având în vedere că acestea vor atrage peste 80% din fondurile disponibile prin POS Mediu, se așteaptă ca acestea să aibă un impact economic și social real la sfârșitul perioadei de programare și implementare.

Principiul parteneriatului

AM a acordat o importanță deosebită dezvoltării unui parteneriat strâns cu toți factorii cheie interesați, încă din primele etape ale elaborării POS Mediu. MM a identificat partenerii relevanți pentru procesul de consultare și decizie pentru POS Mediu.

Acești parteneri au fost implicați și în elaborarea/actualizarea Ghidurilor Solicitantului, contribuțiile lor fiind luate în considerare în întocmirea documentelor finale. Un exemplu pertinent este colaborarea dintre AM POS Mediu și ONG-urile de mediu, OI și potențialii beneficiari ai Axei Prioritare 4 în elaborarea și revizuirea Ghidului Solicitantului aferent acestei axe.

În plus, Organismele Intermediare POS Mediu au stabilit parteneriate cu autoritățile publice locale, rețelele de multiplicatori de informație europeană, Agențiile de Dezvoltare Regională, Camerele de Comerț etc. pentru diseminarea informațiilor și promovarea POS Mediu la nivel regional.

În realizarea procesului de regionalizare, care este forța motrică a majorității operațiunilor POS Mediu, a fost luată în considerare opinia partenerilor relevanți (Ministerul Administrației și Internelor, autoritățile publice locale etc.).

În anul 2008, în procesul de pregătire a proiectelor, AM POS Mediu a avut întâlniri și consultări frecvente cu factorii implicați în elaborarea și implementarea proiectelor (firme de consultanță, potențialii beneficiari), în scopul asigurării unui proces de implementare corespunzător.

În concluzie, implicarea din timp a factorilor relevanți în procesul de consultare și luare a deciziilor s-a dovedit o experiență utilă. În același timp, AM a acordat o atenție deosebită calității proceselor de consultare și negociere cu considerarea următoarelor aspecte: ascultarea „activă” a opiniilor partenerilor, înțelegerea altor considerații relevante pentru program, analiza atentă a implicațiilor legale ale programului, transmiterea de mesaje, argumente și instrucțiuni clare, pregătire de documente pentru discuție etc.

Verificări încrucișate pentru evitarea dublei finanțări

AM POS Mediu are în vedere evitarea dublei finanțări, prin corelarea investițiilor finanțate din POS Mediu, cu cele finanțate de către alte instituții/ programe de investiții din sectorul de apă/apă uzată (Compania Națională de Investiții, Programul Național de Dezvoltare Rurală, Programul Operațional Regional, O.G. nr. 7/2006, H.G. nr. 904/2007, H.G. nr. 920/2007 etc.).

În acest sens, Ministerul Mediului a inițiat un ordin de ministru comun cu ministerele relevante prin care operatorul regional/Consiliul județean va aviza investițiile propuse de autoritățile locale. Se va asigura, în acest fel, corelarea investițiilor propuse cu Master Planurile regionale.

Deși, până în prezent, nu au existat cazuri de dublă finanțare este necesară întărirea colaborării și sporirea eforturilor pentru aplicarea efectivă a prevederilor Master Planurilor regionale, în vederea optimizării costurilor de investiții și operare și a evitării suprapunerilor de finanțare. Se asigură astfel, o abordare unitară a investițiilor, în scopul realizării unei infrastructuri funcționale și eficiente,

2.2. INFORMAȚII PRIVIND CONFORMITATEA CU DREPTUL COMUNITAR

Potrivit Capitolului IV – „Principii” al Regulamentului Consiliului nr. 1083/2006, Autoritățile de Management se asigură că operațiunile finanțate din instrumentele structurale respectă legislația comunitară și națională, respectiv normele privind acordarea contractelor, protecția mediului, promovarea egalității de șanse și regulile privind competiția.

Autoritatea de Management pentru POS Mediu a subliniat necesitatea respectării regulamentelor și principiilor europene în mai multe documente de referință. Astfel, Ghidurile Solicitanților includ informații detaliate și cerințele ce trebuie respectate privind achizițiile publice, egalitatea de șanse, dezvoltarea durabilă, ajutorul de stat. De asemenea, criteriile de eligibilitate pentru toate operațiunile POS Mediu includ obligația de conformare cu legislația și principiile europene, evidențiată prin angajamente ale solicitantului, depuse odată cu aplicația pentru finanțare comunitară.

Ajutorul de stat

Conform regulilor impuse prin POS Mediu și a regulamentelor europene în domeniu, operațiunile POS Mediu nu fac obiectul legislației ajutorului de stat.

Achiziții publice

Operațiunile finanțate în cadrul POS Mediu se implementează cu respectarea normelor legale în domeniul achizițiilor publice, cu respectarea principiilor de egalitate de tratament, non-discriminare, de proporționalitate și transparență.

Toate contractele de achiziții publice sunt atribuite în conformitate cu legislația națională armonizată cu legislația UE. Principiile aplicate în toate contractele sunt: nediscriminarea, tratament egal, recunoaștere reciprocă, transparență, proporționalitate, utilizare eficientă a fondurilor și asumarea răspunderii.

Procedurile utilizate pentru atribuirea contractelor de achiziții publice au fost licitații deschise și au fost publicate în SEAP și în Jurnalul Oficial al Comunității Europene.

În vederea îmbunătățirii calității sistemului de achiziții publice și asigurarea corelării cu legislația națională în domeniu, Ministerul Finanțelor Publice, prin structurile specializate de la nivel central și teritorial, Unitatea Centrală de Verificare a Achizițiilor Publice (UCVAP), Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP) verifică procesul de atribuire a contractelor atât ex-ante cât și ex-post, pe baza analizelor de risc și pe bază selectivă.

În scopul corelării activității celor trei instituții, UCVAP, ANRMAP și AM POS Mediu, s-a semnat un protocol de colaborare în luna august 2008. Autoritatea de Management are rolul de a verifica realitatea cheltuielilor declarate de Beneficiari, precum și conformitatea cheltuielilor efectuate cu respectarea reglementărilor comunitare și naționale, inclusiv în materie de achiziții publice.

Beneficiarii proiectelor, în calitate de Autorități contractante, au responsabilitatea deciziilor luate în timpul procesului de atribuire a contractului de achiziții publice.

Posibile dificultăți/riscuri în asigurarea conformității cu dreptul comunitar pentru perioada următoare

Deși în cursul anului 2008, ca perioadă de raportare, nu au fost înregistrate dificultăți în asigurarea conformității cu regulamentele europene, pe termen mediu pot fi semnalate câteva riscuri/dificultăți în asigurarea conformității în domeniul achizițiilor publice, rezultate din:

- Aplicarea OUG 19/2009 privind unele măsuri în domeniul legislației referitoare la achizițiile publice, și
- Dificultăți în a asigura verificările ex-ante a procedurilor de achiziție publică, din cauza imposibilității UCVAP de a-și onora obligațiile din Protocolul semnat cu AM POS Mediu, ca urmare a faptului că personalul UCVAP nu mai beneficiază de creșterea salariului de bază, conform OUG nr. 35/2009.

Operațiunile finanțate din POS Mediu sunt în concordanță cu principiile dezvoltării durabile, acestea fiind selectate pe baza unei strategii de dezvoltare pe termen lung pentru sectorul relevant care ține seama de dimensiunile economice, sociale și de mediu în mod integrat. Limitarea schimbărilor climatice este, de asemenea, luată în considerare, la finanțarea investițiilor din POS Mediu.

Operațiunile POS Mediu sunt în linie cu obiectivele politicii de mediu comunitare: conservarea, protejarea și îmbunătățirea calității mediului, raționalizarea utilizării resurselor naturale, protejarea sănătății umane.

De asemenea, toate proiectele de infrastructură sunt supuse procedurii de evaluare a impactului de mediu, conform legislației în vigoare.

În plus, proiectele finanțate prin Axele Prioritare 1, 2, 3, 4 și 5 trebuie să respecte directivele europene, specifice fiecărui domeniu în parte (în principal: Directiva Cadru Apă, Directiva Deșeuri, Directiva Habitate, Directiva privind conservarea păsărilor sălbatice, Directiva privind limitarea emisiilor anumitor poluanți care provin de la instalațiile mari de ardere, Directiva privind inundațiile etc.). Obligațiile de conformare cu cerințele directivelor europene și a legislației de mediu se regăsesc și în Ghidurile Solicitantului.

Pentru proiectele pregătite și evaluate în perioada de raportare, nu s-au înregistrat probleme în ceea ce privește conformarea cu legislația comunitară.

2.3. PROBLEME IMPORTANTE ÎNREGISTRATE ȘI MĂSURILE ADOPTATE PENTRU REZOLVAREA LOR

Probleme în pregătirea proiectelor

Întârzieri în stabilirea cadrului instituțional pentru proiectele din cadrul Axei Prioritare 1 – “Extinderea și modernizarea sistemelor de apă/apă uzată” și al Axei Prioritare 2 – “Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor poluate istoric”

La începutul anului 2008, eforturile MM de modificare și completare a legislației referitoare la serviciile publice, pentru a reflecta cât mai bine abordarea strategică regională promovată prin POS Mediu, în special asigurarea conformării depline cu regulile “*in house*” stabilite la nivelul UE pentru atribuirea contractelor de delegare a serviciilor de apă și canalizare s-a concretizat în adoptarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr 13/2008 (adoptată în februarie 2008) pentru modificarea și completarea Legii nr. 51/2006 privind serviciile de utilitate publică și a Legii nr. 241/2006 privind serviciile de alimentare cu apă și canalizare.

Prin modificările menționate mai sus a fost facilitată dezvoltarea cadrului instituțional prin crearea unei structuri stabile de implementare a proiectelor, creșterea capacității locale de monitorizare a serviciului public, precum și un control efectiv al implementării proiectelor POS Mediu, toate acestea în conformitate cu cerințele referitoare la achizițiile publice.

Modificarea Legii nr. 101/2006 a serviciului de salubritate a localităților prin care se extinde rolul Consiliilor Județene în managementul proiectelor județene/regionale de gestiune a deșeurilor a fost aprobată prin Legea nr. 224/2008.

Capacitatea administrativă limitată a autorităților locale în ceea ce privește pregătirea proiectelor majore de investiții

Pentru a veni în sprijinul autorităților publice locale în procesul de pregătire a proiectelor ce vor fi finanțate în cadrul POS Mediu (aplicații de finanțare și documente suport), AM POS Mediu a continuat să sprijine și în anul 2008 pregătirea proiectelor, prin punerea la dispoziția autorităților locale a unor asistențe tehnice în valoare totală de aproximativ 60 milioane Euro, finanțate din programele de pre-aderare (ISPA, PHARE CES) și bugetul național.

O listă cu proiectele majore indicative pe axe prioritare este prezentată în Anexa 1 la acest Raport.

Deficit de finanțare de aproximativ 1 mld. Euro

Pentru îndeplinirea angajamentelor ce revin României pentru perioada 2007 – 2013 sunt prevăzute pentru finanțare prin POS Mediu proiecte de investiții în sectorul de apă/apă uzată în toate județele din țară. Valoarea necesară finanțării acestor proiecte, 8 aprobate și 36 în curs de aprobare este de aproximativ 4,15 mld. Euro, în timp ce suma alocată prin POS Mediu este de 3,3 mld., rezultând un deficit de finanțare de cca. 1 mld. Euro.

Au fost identificate următoarele soluții posibile:

1. Alocarea de fonduri de la bugetul de stat și/sau IFI, pentru finanțarea acestor proiecte în cadrul POS Mediu fără modificarea programului operațional-supracontractare;
2. Realocarea între axele POS Mediu. Această opțiune presupune revizuirea POS Mediu și crearea unei alte axe prioritare, pentru același domeniu, dar care să fie finanțată din FEDR, situație care se poate realiza după prima jumătate a anului 2010;
3. Revizuirea POS Mediu în 2011 și realocarea celor aprox. 1 miliard Euro de la alt program operațional care nu a performat, dar care dispune de fonduri considerabile, situație care se poate realiza după prima jumătate a anului 2011.
4. Combinarea variantelor 2 și 3.

Opțiunile variantelor 2, 3 și 4 implică riscuri considerabile, în ceea ce privește gradul de absorbție având în vedere timpul foarte scurt rămas implementării efective a proiectelor; în plus varianta 2 are un grad mare de incertitudine din cauza faptului că inclusiv axele prioritare finanțate din FEDR nu dispun de fonduri excedentare.

Soluția optimă, care, în principiu, a fost agreată atât de autoritățile române, cât și de cele comunitare, este soluția nr. 1 care, în primul rând, nu necesită modificarea PO și mai mult, asigură o flexibilitate crescută, creând premisele unei rate reale de absorbție, conform cu alocările aprobate în cadrul PO; în același timp, această soluție corespunde cu realitatea din România, având în vedere faptul că investițiile în sectorul de apă trebuie realizate, în această perioadă de programare, indiferent de sursa de finanțare, constrângere ce derivă din angajamentele asumate prin Tratat. În plus, aceste investiții trebuie realizate indiferent de sursa de finanțare, având în vedere angajamentele și termenele asumate de România pentru realizarea lor.

Probleme în implementarea proiectelor

Periodic, AM POS Mediu semnalează problemele identificate cu impact negativ asupra implementării și le aduce la cunoștința factorilor de decizie (Guvern, MFP etc.), propunând și soluții de remediere.

Interpretări diferite ale unor aspecte legislative în domeniul achizițiilor publice de către reprezentanții organismelor desemnate cu rol în monitorizare și control (ANRMAP, UCVAP și CNSC) (ex: detalierea, în vederea stabilirii valorii estimate a contractelor de servicii, a modului de calcul al onorariilor experților pe baza tarifelor, puncte de vedere diferite în ceea ce privește stabilirea criteriilor de selecție și atribuire a contractelor de achiziții publice).

În scopul evitării unor astfel de situații, s-au propus următoarele soluții: emiterea unor reglementari clare, precise fără a da posibilitatea la interpretări, precum și înființarea, la nivelul ANRMAP, a unui compartiment (1-3 persoane) dedicat proiectelor finanțate din fonduri europene, special pentru AM-uri și UCVAP, în vederea clarificării unor aspecte legislative.

Reglementări insuficiente și contradictorii privind lucrările de investiții

S-a propus elaborarea unor reglementări referitoare la Inginer (Supervizor), sintagmă introdusă prin Ordinul comun nr. 915/465/415/2008 al ministrului economiei și finanțelor, ministrului transporturilor și ministrului dezvoltării, locuinței și lucrărilor publice pentru aprobarea condițiilor contractuale generale și speciale la încheierea contractelor de lucrări, care să fie coroborate cu toate actele normative în vigoare în domeniul execuției lucrărilor de investiții (Legea nr. 10/1995, H.G. nr. 925/1995, etc). Întrucât aceste prevederi sunt reglementate printr-un Ordin, este necesar ca acesta să fie transformat într-un act normativ cu valoare legislativă egală cu celelalte reglementări în domeniul investițiilor (Legea achizițiilor publice, Legea calității în construcții etc).

Lipsa prevederilor legale în legislația națională privind stabilirea valorii proiectelor multianuale, definite ca proiecte majore în Regulamentele UE (cu surse multiple de finanțare).

Soluțiile propuse sunt:

Armonizarea legislației naționale (Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, O.G. 29/2007 privind fluxurile financiare ale instrumentelor structurale alocate României în cadrul Obiectivului Convergență, H.G. nr. 28/2008 privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții etc.);

- Necesitatea emiterii unor reglementări legale unitare pentru derularea investițiilor din fonduri publice (fonduri europene, buget de stat, bugete locale).

Diferențe între valoarea contractului de finanțare și valoarea efectivă a costurilor necesare implementării proiectelor, datorate evoluției reale a indicatorilor macro-economiци în perioada de implementare față de cei previzionați în analiza economico-financiară efectuată în perioada de promovare a proiectului, inclusiv variațiilor de curs valutar și impactul acestora asupra bugetului proiectelor.

Pentru soluționarea acestor tipuri de probleme, MM a propus emiterea unor reglementări legale pentru stabilirea surselor de finanțare necesare acoperirii acestor diferențe și a modului de alocare. Aceste propuneri se află în fază de discuții la nivelul ministerelor relevante, fiind necesare analize mai detaliate privind impactul financiar real al acestor modificări în vederea optimizării utilizării resurselor financiare limitate.

Fluctuația personalului la nivelul AM/OI

Prin aprobarea unor **acte normative prin care se suspendă/anulează acordarea primelor și stimulentele pentru funcționarii publici,** a disparut un important factor de motivare a personalului din Autoritățile de Management și Organismele Intermediare, situație care poate conduce la creșterea fluctuației personalului din cadrul acestor instituții.

O posibilă soluție ar fi completarea legislației privind salarizarea funcționarilor publici cu posibilitatea acordării, pe bază de criterii de performanță, a unor prime și stimulente acoperite din fondurile aferente Axei Prioritare „Asistență Tehnică”.

O altă problemă majoră este reprezentată de situația directorilor executivi ai Organismelor Intermediare care, în baza OUG nr. 37/2009 privind unele măsuri de îmbunătățire a activității administrației publice, au fost eliberați din funcția publică de conducere, iar conducerea acestor structuri va fi preluată de un director coordonator, funcție contractuală, angajat pe perioadă determinată, pe criterii politice. Aplicarea prevederilor acestui act normativ în cazul Organismelor Intermediare POS Mediu, respectiv modificarea statutului conducătorilor acestor structuri ar avea **implicații grave** în mecanismul de implementare a POS Mediu care ar conduce la:

- reluarea procedurii de auditare a sistemului (ca urmare a adoptării noii organigrame, a modificării fișelor de post și procedurilor de lucru de la nivelul AM și OI POS Mediu) de către Autoritatea de Audit și Comisia Europeană;
- modificarea acordurilor de delegare de atribuții încheiate între AM și cele 8 OI POS Mediu;
- riscul sistării de către Comisia Europeană a rambursării cheltuielilor aferente contractelor derulate în implementarea POS Mediu până la o nouă evaluare și reconfirmare a conformității sistemului de management și control.

2.4. MODIFICĂRI ÎN CONTEXTUL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL

În contextul crizei economice și financiare mondiale care a demarat în ultimul trimestru al anului 2008, implementarea proiectelor finanțate din instrumente structurale poate fi afectată. Ca măsură de diminuare a riscurilor ce ar putea să apară în aceste condiții, Comisia Europeană a propus modificări legislative de simplificare a procesului de accesare a fondurilor europene.

Dificultățile întâmpinate deja de către unii beneficiari ai POS Mediu, în acest context, au fost în procesul de contractare a împrumuturilor bancare necesare susținerii cofinanțării proiectelor majore. Această situație nu a avut ca și consecință, încă, retragerea sau stoparea implementării proiectelor la nivelul anului 2008.

Ca o posibilă soluție, AM POS Mediu a înaintat ca propunere posibilitatea garantării de către stat a acestor împrumuturi, respectiv pentru acei beneficiari care în urma unui/mai multor demersuri legale privind contractarea serviciilor bancare nu a reușit să semneze un astfel de contract de împrumut.

2.4.1 Evaluarea riscurilor în contextul crizei economico-financiare

Dat fiind faptul că pentru proiectele majore Ministerul Mediului a alocat resurse financiare pentru pregătirea acestora, nu sunt preconizate efecte semnificative asupra procesului de pregătire a proiectelor. Deși finanțarea proiectelor majore este asigurată, în contextul crizei economice furnizorii de servicii și lucrări pot întâmpina dificultăți serioase în derularea contractelor, inclusiv în asigurarea fluxului de numerar.

De asemenea, beneficiarii proiectelor POS Mediu ar putea avea dificultăți importante în cofinanțarea proiectelor și asigurarea cheltuielilor altele decât cele eligibile.

Riscurile anticipate, care ar putea afecta implementarea proiectelor finanțate din POS Mediu, sunt:

- ✓ Slaba participare la procedurile de atribuire a contractelor de lucrări, în sensul că un număr din ce în ce mai mic de firme participă la licitațiile lansate pentru execuția de lucrări;
- ✓ Incapacitatea Beneficiarilor de a-și asigura contribuția financiară proprie în proiect.

2.4.2 Măsuri întreprinse pentru contracararea efectelor crizei

La nivel european, pentru simplificarea utilizării instrumentelor structurale, CE are în vedere revizuirea regulamentului UE nr. 1828/2006, prin introducerea unor măsuri de flexibilizare a condițiilor de finanțare, inclusiv prin creșterea nivelului standard de prefinanțare.

La nivel național, în urma analizei activităților derulate în cursul anului 2008, în anul 2009 s-au luat anumite decizii în vederea simplificării utilizării instrumentelor structurale, precum:

- ✓ Simplificarea Ghidurilor pentru solicitanți;
- ✓ Stabilirea unor criterii de eligibilitate mai flexibile pentru solicitanți;
- ✓ Simplificarea regulilor vizând implementarea proiectelor (ex. simplificarea procedurilor de achiziție pentru beneficiarii privați care nu cad sub incidența regulilor de achiziție publică);
- ✓ Modificări la legea achizițiilor publice pentru accelerarea contractării; această măsură va fi aplicată ținând cont de complexitatea și specificitatea fiecărui contract în parte;
- ✓ Îmbunătățirea reglementărilor privind managementul financiar și bugetar prin creșterea nivelului standard al prefinanțării pentru beneficiari (de la 15% la 20% din valoarea eligibilă în 2008) și prin acordarea posibilității beneficiarilor de a deschide conturi și la băncile comerciale,
- ✓ AM POS Mediu a făcut propuneri de modificari legislative (O.G. nr. 29/2007) în scopul rezolvării problemei rambursării TVA-ului către Beneficiarii proiectelor majore de apă și apă uzată vederea eliminării riscurilor privind indisponibilitatea de fonduri la nivelul operatorilor de apă pentru asigurarea plății facturilor până la eventuala recuperare a TVA conform regulilor stabilite prin Codul de procedură fiscală;
- ✓ În vederea soluționării dificultăților de finanțare, Ministerul Finanțelor Publice a inițiat un dialog structurat cu sectorul financiar-bancar în vederea identificării celor mai bune și rapide soluții de sprijinire a beneficiarilor POS Mediu în vederea asigurării contribuției proprii de finanțare (sprijinirea Beneficiarilor în obținerea împrumuturilor, prin garantarea acestora de către stat).

În ceea ce privește simplificarea condițiilor de accesare a finanțării din POS Mediu, s-au întreprins următoarele acțiuni:

- Pentru Axele Prioritare 1,2,3,5 din POS Mediu:
 - ✓ Revizuirea Ghidului Solicitantului, prin reducerea cerințelor cu privire la aprobarea proiectelor și disponibilitatea terenurilor;
 - ✓ Sistematizarea/clarificarea cerințelor CE și AM pentru proiectele majore, sub forma unor instrucțiuni clare cu privire la modul de prezentare a aplicațiilor de finanțare și a Studiilor de Fezabilitate;
 - ✓ Reducerea termenelor de pregătire a proiectelor majore, ca urmare a experienței acumulate în procesul de pregătire/evaluare a primelor proiecte majore.
- Pentru Axa Prioritară 4 din POS Mediu:
 - ✓ Reducerea numărului de documente solicitate la depunerea proiectului (anumite documente sunt solicitate numai în cazul în care proiectul este aprobat);
 - ✓ Depunere și evaluare continuă a proiectelor – se facilitează procesul de aprobare.

2.5. MODIFICĂRI IMPORTANTE ÎN SENSUL ARTICOLULUI 57 DIN REGULAMENTUL Consiliului Nr. 1083/2006

N/A în 2008

2.6. COMPLEMENTARITATEA CU ALTE INSTRUMENTE

Programul Operațional Sectorial „Mediu” acoperă câteva domenii de interes pentru dezvoltarea regiunilor. De aceea, POS Mediu finanțează investiții complementare cu majoritatea celorlalte programe operaționale, contribuind astfel la dezvoltarea în ansamblu a regiunilor și a întregii țări. Domeniile de complementaritate între POS Mediu și celelalte programe operaționale sunt prezentate în tabelul următor:

POS Mediu	Alte programe operaționale
<p>Axa prioritară 1: “Extinderea și modernizarea sistemelor de apă/apă uzată” POS Mediu finanțează proiecte mari de infrastructură, care includ mai multe localități dintr-un județ, în special din zona urbană.</p>	<p>Programul Național de Dezvoltare Rurală - include investiții în infrastructura de apă în zonele rurale. Pentru evitarea situațiilor de dublă finanțare, a fost semnat un protocol între MM și MADR în vederea asigurării complementarității intervențiilor finanțate în cadrul celor două programe operaționale.</p> <p>Între AM POS Mediu și AM PNDR există o colaborare permanentă. Astfel, în baza Protocolului semnat, cele două autorități centrale se informează periodic, atât cu privire la propunerile de proiect depuse pentru finanțare, cât și asupra proiectelor aprobate.</p> <p>AM POS Mediu a pus la dispoziția AM PNDR, copii ale Master Plan-urilor regionale, astfel încât aceasta să poată efectua propria verificare. La nivel local, structurile teritoriale ale celor 2 autorități de management (OI POS Mediu și Centrul Regional de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit) au o colaborare permanentă.</p> <p>Selectarea operațiunilor pentru ambele programe se bazează pe același document regional strategic, planul de investiții pe termen lung în sectorul de apă pregătit/în curs de pregătire în cadrul POS Mediu, pentru toate județele din România.</p>
<p>Axa prioritară 2: Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor poluate istoric POS Mediu finanțează proiecte mari de infrastructură, în general la nivel de județ, incluzând principalele obiective de infrastructură (depozite de deșuri, stații de transfer, etc)</p>	<p>Programul Operațional Regional finanțează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reabilitarea siturilor industriale abandonate, în scopul sprijinirii dezvoltării afacerilor; Proiectele finanțate în cadrul POR includ, pe lângă reabilitarea și ecologizarea siturilor, construcția de utilități publice și infrastructură de afaceri, în vederea reutilizării zonei în scopuri economice și sociale <p>Programul Național de Dezvoltare Rurală finanțează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proiecte mici de infrastructură pentru zona rurală (în special, facilități de colectare separată a deșeurilor, stații de compostare locale, etc.)

POS Mediu	Alte programe operaționale
<p>Axa prioritară 3: Reducerea poluării și a efectelor schimbărilor climatice prin reabilitarea sistemelor de încălzire urbană, pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai afectate de poluare</p> <p>POS Mediu finanțează operațiuni la nivelul sistemului municipal de încălzire, în vederea reducerii poluării mediului</p>	<p>POS Creșterea Competitivității Economice finanțează Instalații Mari de Ardere care furnizează current electric în sistemul național de energie, în vederea eficientizării acestora și a reducerii emisiilor de gaze, obiectivul fiind siguranța alimentării cu energie electrică pentru economie.</p>
<p>Axa prioritară 4: Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii</p> <p>POS Mediu finanțează, operațiuni ce vizează îmbunătățirea managementului ariilor protejate și, în special, al siturilor din rețeaua NATURA 2000.</p>	<p>Programul Național de Dezvoltare Rurală și Programul Operațional pentru Pescuit asigură plăți compensatorii în conformitate cu Regulamentele CE nr. 1698/2005 și 1198/2006 privind activitățile care conduc la conservarea mediului, vizând și arile protejate de rețeaua Natura 2000.</p>
<p>Axa prioritară 6: Asistență tehnică</p> <p>POS Mediu finanțează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprijin pentru implementarea, managementul și evaluarea POS Mediu - sprijin pentru activitățile de informare și publicitate la nivelul POS Mediu 	<p>Programul Operațional “Asistență tehnică” finanțează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea unei strategii de comunicare naționale, care vizează măsuri de informare și publicitate generale pentru instrumentele structurale; - activități de instruire pe o tematică mult mai variată. <p>În cursul anului 2008 AM POS Mediu a participat la reuniunile Grupului de Lucru pentru Coordonarea Formării în domeniul Instrumentelor Structurale și ale Comitetului de Coordonare a Asistenței Tehnice, în vederea asigurării complementarității instrumentelor de finanțare pentru acest domeniu.</p>

2.7. MECANISMUL DE MONITORIZARE

Sistemul de monitorizare

Sistemul de monitorizare este asigurat pe diferite niveluri, începând de la Beneficiar și terminând cu Autoritatea de Management și Comisia Europeană. La nivel național, în procesul de monitorizare și raportare, se utilizează Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS).

Beneficiarii joacă un rol esențial în managementul și implementarea proiectelor aprobate în cadrul POS, inclusiv în sistemul de monitorizare.

Mecanismul de implementare și finanțare a fiecărui proiect aprobat în cadrul POS Mediu este reglementat prin **contractul de finanțare** semnat între AM și Beneficiari.

Pentru a se realiza monitorizarea proiectelor, Beneficiarul transmite lunar la OI raportul lunar de progres. În raportul lunar de progres, Beneficiarul descrie stadiul implementării proiectului din punct de vedere fizic și financiar, inclusiv modificările esențiale intervenite sau previzionate, precum și stadiul indicatorilor prevăzuți în contractul de finanțare.

Organismele Intermediare, în număr de 8, joacă un rol esențial în monitorizarea implementării POS la nivel regional, acționând ca interfață între AM și beneficiari, în conformitate cu prevederile Acordului de Delegare prin care AM delegă anumite responsabilități acestora.

Organismele Intermediare ale POS Mediu verifică rapoartele de progress transmise de către Beneficiar și pregătește raportul sintetic de Monitorizare pe care îl transmite AM.

OI verifică lunar stadiul realizării lucrărilor pe teren în cadrul misiunilor de verificare la fața locului.

Autoritatea de Management pentru POS Mediu este responsabilă de implementarea programului. AM monitorizează implementarea proiectelor prin intermediul rapoartelor sintetice de monitorizare transmise de către OI-uri. Cu ajutorul SMIS, AM centralizează informațiile la nivel de axă prioritară și pregătește rapoarte la nivel de program.

Comitetul de Monitorizare POS Mediu

Comitetul de Monitorizare a Programului Operațional Sectorial Mediu (CM POS Mediu) a fost înființat prin Hotărârea Guvernului nr. 834/2007, în conformitate cu prevederile art. 63 din Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006.

În 2008, AM POS Mediu a organizat două reuniuni oficiale ale Comitetului de Monitorizare (mai și octombrie), unde s-a analizat stadiul implementării POS Mediu și s-au luat decizii referitoare la criteriile de selecție a proiectelor, aprobarea Raportului Anual de Implementare 2007, Planul Multi-Anual de Evaluare și implementarea ulterioară a POS Mediu.

La începutul anului 2008, Autoritatea de Management pentru POS Mediu a inițiat, în conformitate cu prevederile Regulamentului de Organizare și Funcționare a Comitetului de Monitorizare (HG nr. 834/2007 - Procesul decizional - art. 8), procedura scrisă de consultare prin care a fost supusă atenției oportunitatea eliminării unor prevederi din documentul privind criteriile de selecție a proiectelor în cadrul POS Mediu.

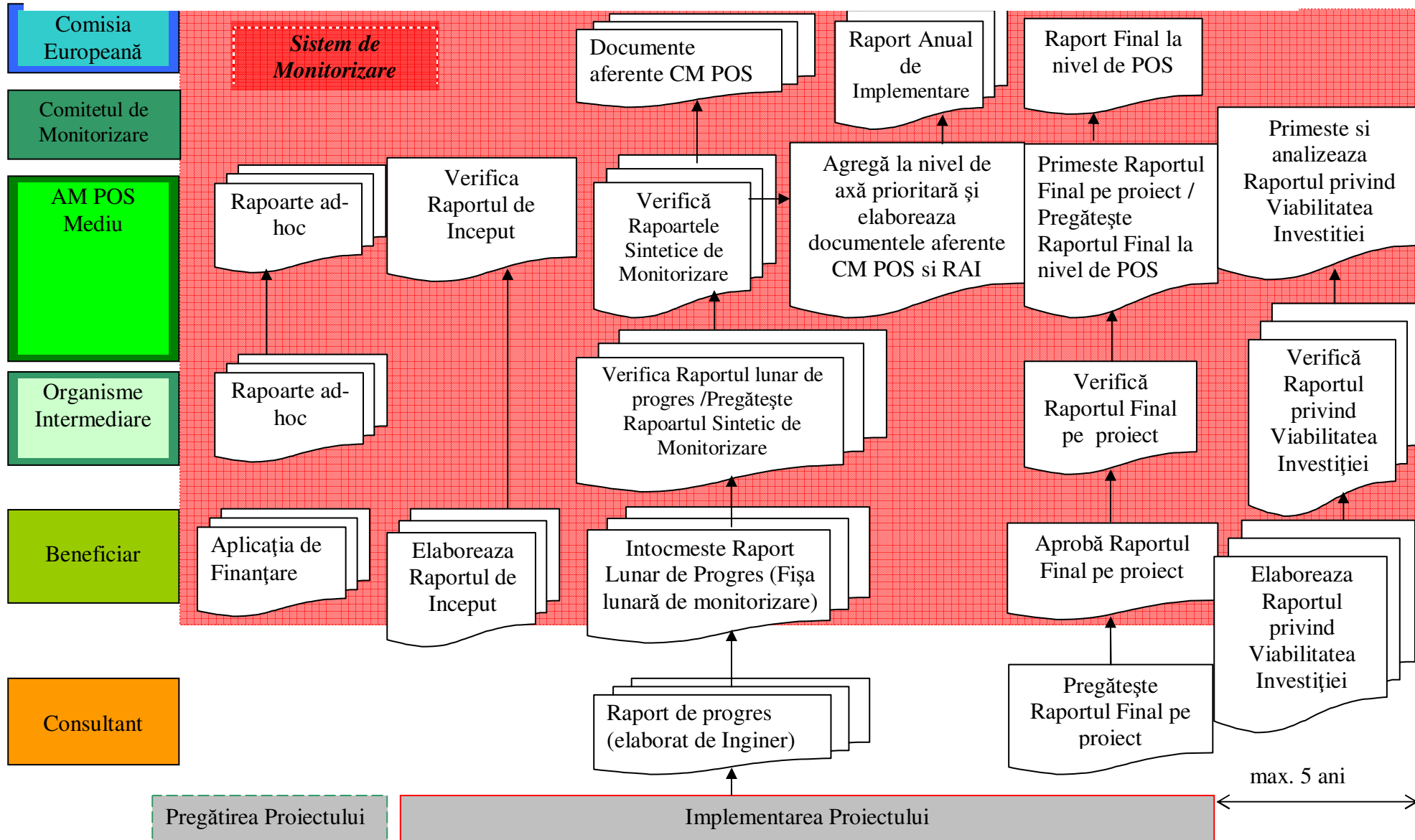
Comisia Europeană. Comisia Europeană a aprobat Raportul anul de implementare a POS Mediu pentru anul 2007 și a participat în calitate de observator la reuniunile Comitetului de Monitorizare.

Procesul de monitorizare, prin sistemul instituțional și operațional stabilit, asigură colectarea datelor privind implementarea operațiunilor (nivelul Beneficiari), verificarea acestora (nivelul Organismelor Intermediare), agregarea datelor la nivelul programului (nivelul Autorității de Management), raportarea prin intermediul rapoartelor către Comitetul de Monitorizare și Comisia Europeană.

În cursul anului 2008, s-a definitivat și operaționalizat sistemul de monitorizare a proiectelor implementate prin POS Mediu, prin îmbunătățirea procedurilor de lucru pe baza recomandărilor formulate de către Autoritatea de Audit în contextul procesului de evaluare a conformității de sistem.

Procesul de monitorizare este reprezentat schematic în Figura 1

Figura 1 – Procesul de monitorizare

SMIS - CSNR (Sistemul Unic de Management al Informației)

Anul 2008 a reprezentat un an deosebit de important pentru operaționalizarea Sistemului Unic de Management al Informației privind instrumentele structurale din cadrul obiectivului convergență (SMIS-CSNR). SMIS-CSNR reprezintă sistemul informatic centralizat, dezvoltat de către Ministerul Finanțelor Publice, prin Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ACIS), în colaborare cu toate structurile utilizatoare, pentru a asigura colectarea informațiilor referitoare la implementare, necesare managementului financiar, monitorizării, verificărilor, auditului și evaluării programelor din cadrul obiectivului convergență, în conformitate cu prevederile art. 60 lit. (c) din Regulamentul Consiliului nr.1083/2006.

Pe parcursul anului 2008, au fost realizate principalele elemente ținând de operaționalizarea sistemului. Astfel, în ianuarie 2008 a fost finalizată testarea funcționalităților sistemului și a rapoartelor pe care acesta le generează, de către membrii Grupului de Lucru SMIS-CSNR, compus din reprezentanți ai principalelor structuri utilizatoare, în baza unor proceduri și cazuri de testare, dezvoltate pentru fiecare modul, funcție și sub-funcție din SMIS.

Au fost elaborate procedurile de gestionare a drepturilor de acces în sistem și, pe baza procedurilor de lucru ale instituțiilor utilizatoare, au fost definite toate profilurile SMIS-CSNR, reprezentând matricea permisiunilor unui utilizator pe toate funcțiile și sub-funcțiile sistemului, în conformitate cu atribuțiile utilizatorilor din cadrul fiecărei instituții. Pe lângă permisiunile specifice de introducere/validare date, toate profilurile conțin permisiunea de citire pe toate modulele, funcțiile și sub-funcțiile din sistem.

Pe parcursul anului 2008, au fost configurate peste 850 de conturi de acces în sistem, pentru persoanele desemnate la nivelul tuturor instituțiilor responsabile de gestionarea Instrumentelor Structurale. Aceste conturi permit introducerea/validarea de date pentru toate modulele din SMIS, în funcție de atribuțiile structurilor din care fac parte utilizatorii și în conformitate cu fișele de post ale acestora.

Pe baza rezultatelor obținute în cadrul contractului PHARE RO 2004/016-772.04.03.01.02.01, la începutul anului 2008, ACIS a pus la dispoziția tuturor utilizatorilor manuale de proceduri pentru fiecare modul din sistem în parte, care explică în detaliu fiecare pas necesar în utilizarea sistemului, Autoritățile de Management corelându-le cu procedurile lor interne.

Pentru operarea în condiții optime a sistemului informatic, ACIS asigură începând cu anul 2008 funcționarea unui instrument eficient de sprijin pentru utilizatorii SMIS-CSNR, respectiv Help-Desk-ul SMIS-CSNR.

În anul 2008, aplicația SMIS-CSNR a fost instalată pe echipamentele ACIS, fiind realizat și un test de verificare la solicitare a echipamentelor aferente sistemului, care s-a desfășurat cu succes, nefiind generată o încărcare semnificativă pe echipamente. Totodată, a fost configurată rețeaua de comunicații SMIS la nivelul instituțiilor utilizatoare.

Pentru a se asigura uniformitatea informațiilor din sistem, datele de bază, cum ar fi anii de programare, autoritățile, indicatorii, categoriile de cheltuieli eligibile etc., care ulterior sunt preluate și utilizate în toate celelalte module, funcții și sub-funcții, sunt introduse într-un modul distinct, Parametri, la nivelul ACIS. În anul 2008, s-a derulat un proces complex de stabilire a acestor informații, fiind definitive și introduse

în sistem nomenclatoare de parametri. Acestea sunt actualizate și completate în mod continuu, pe măsură ce nevoile instituțiilor utilizatoare SMIS o impun.

Pe parcursul anului, instanța de producție a fost actualizată continuu cu informații aferente tuturor Programelor Operaționale. Au fost introduse datele de programare din documentele programatice (Cadru Strategic Național de Referință, Programe Operaționale, Documente Cadru de Implementare) și primele date aferente proiectelor primite.

La sfârșitul anului 2008, SMIS-CSNR a fost testat de către Autoritatea de Audit, în cadrul procesului de verificare a conformității sistemelor de management și control cu prevederile regulamentelor comunitare, opinia Autorității de Audit fiind una favorabilă.

Ca orice sistem informatic, funcționarea și operarea optimă a SMIS-CSNR necesită formarea continuă a utilizatorilor, asigurarea mentenanței sale corective și evolutive precum și dezvoltarea în continuare a acestuia, prin dezvoltarea de noi funcționalități și rapoarte. În acest sens, pe parcursul anului 2008 au fost lansate procedurile de achiziție publică pentru două contracte, respectiv „Dezvoltarea unei comunități eficiente și profesioniste de utilizatori SMIS-CNSR și „Dezvoltarea și asigurarea bunei funcționări a SMIS-CNSR”.

Pentru POS Mediu, datele referitoare la implementarea programului sunt introduse la nivelul AM, iar datele referitoare la implementarea operațiunilor sunt introduse atât la nivelul OI, cât și la nivelul AM.

Până la data elaborării acestui Raport Anual de Implementare au fost stabilite drepturi de acces (introducere date și validare) pentru personalul din cadrul AM și OI-uri. Au fost introduse informații privind proiectele finanțate prin axele prioritare 1, 2, 4 și 6, la nivelul modului „Project Management”, urmărindu-se recuperarea întârzierilor, astfel încât sistemul să reflecte stadiul implementării proiectelor în timp real.

În cursul anului 2008, prin proiectul PHARE 2005/017-553.04.03.05.02 „Achiziție de echipamente IT pentru operarea sistemului SMIS în MMDD (fost MMGA)” au fost livrate, instalate și recepționate echipamentele necesare accesării SMIS de către utilizatorii desemnați din cadrul AM și OI POS Mediu. S-au desfășurat sesiuni de instruire specifică pentru administratorii IT din cadrul AM și OI pentru întreținerea acestor echipamente.

EVALUARE

Evaluarea POS Mediu

Activitățile legate de evaluarea POS Mediu se desfășoară în cadrul AM POS Mediu, mai exact în Direcția de Programare și Evaluare. Această direcție a participat activ în procesul de evaluare ex-ante a POS Mediu, evaluarea fiind realizată de către un evaluator independent.

Planul Multi-anual de Evaluare

AM POS Mediu a elaborat o versiune preliminară a Planului Multi-Anual de Evaluare, în conformitate cu prevederile Regulamentului General nr. 1083/2006 și cu Documentele de lucru ale Comisiei în materie de Evaluare. Documentul a fost prezentat în cadrul reuniunii Comitetului de Monitorizare din luna octombrie 2008.

Planul Multi-Anual de Evaluare cuprinde activitățile indicative de evaluare pe care AM POS Mediu intenționează să le realizeze în diferitele faze ale implementării programului, resursele indicative alocate pentru fiecare activitate de evaluare, colectarea datelor complementare care nu sunt furnizate de sistemul de monitorizare, resursele financiare și umane necesare fiecărei activități de evaluare, acțiunile care vizează întărirea capacității instituționale precum și respectivele responsabilități.

Potrivit Planului Multi-Anual de Evaluare, POS Mediu va face obiectul unei evaluări intermediare în anul 2011 care se va axa pe aspecte legate de implementarea programului (eficacitate, impact inițial etc.) în perspectiva viitoarei perioade de programare.

În cursul anului 2008, AM POS Mediu a participat la reuniunile Grupului de lucru pentru evaluare, coordonat de Unitatea Centrală de Evaluare din cadrul ACIS.

3 – IMPLEMENTAREA POS MEDIU PE PRIORITĂȚI

3.1. AXA PRIORITARĂ 1: EXTINDEREA ȘI MODERNIZAREA SISTEMELOR DE APĂ/APĂ UZATĂ

3.1.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

➤ Informații privind evoluția fizică și financiară a priorității

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Localități ce beneficiază de facilități de apă noi/reabilitate în sistem regional (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta				200		250			300	
	Valoarea de bază	60									
Stații de epurare noi/reabilitate (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta				75		150			200	
	Valoarea de bază	30									
Populația conectată la serviciile de apă în sistem regional (%)	Realizare	0	0								
	Ținta				62		64			70	
	Valoarea de bază	52									
Apă uzată epurată corespunzător (din totalul volumului de apă uzată) - %	Realizare	0	0								
	Ținta				45		54			60	
	Valoarea de bază	35									
Companii regionale de apă create	Realizare	0	14								
	Ținta		10	25	35						
	Valoarea de bază	10									

➤ Analiza calitativă

Această axă prioritară vizează extinderea și modernizarea sistemelor de apă/apă uzată. Bugetul total alocat acestei axe este de 3,27 miliarde Euro, din care 2,78 miliarde Euro reprezintă fonduri europene nerambursabile (Fond de Coeziune).

Portofoliul de proiecte al AM POS Mediu pentru Axa Prioritară 1 include aproximativ 34 de proiecte majore în pregătire, care urmează să fie transmise treptat la CE în perioada 2009-2010, perioada de implementare fiind 2009-2015. Pentru o mai bună coordonare a întregului proces de pregătire a proiectelor, AM POS Mediu a finalizat, cu sprijin JASPERS, Ghiduri de elaborare a aplicațiilor de finanțare și a documentelor suport (Master Plan, Studiu de Fezabilitate, Analiză Cost-Beneficiu, Aglomerări) etc.

De asemenea, AM POS Mediu a continuat să acorde sprijin beneficiarilor proiectelor în dobândirea unei expertize corespunzătoare pentru a asigura o implementare eficientă a proiectelor.

În anul 2008, AM POS Mediu a organizat o serie de reuniuni de programare, workshop-uri, seminarii și mese rotunde, al căror principal obiectiv a constat în:

- informarea potențialilor beneficiari cu privire la posibilitățile de accesare a fondurilor comunitare, procesul de regionalizare, criteriile de eligibilitate, conținutul aplicațiilor de finanțare;
- consultarea tuturor factorilor relevanți în procesul de regionalizare a serviciilor de apă/apă uzată;
- monitorizarea stadiului de pregătire a proiectelor în cadrul acestei axe prioritare;
- instruirea viitorilor beneficiari.

În acest sens, în cadrul proiectelor sunt prevăzute 2 contracte de servicii de asistență tehnică pentru managementul de proiect, pe de o parte, și supervizarea lucrărilor, pe de altă parte.

Pe parcursul anului 2008, au fost aprobate de Comisia Europeană următoarele 8 proiecte majore, în valoare totală de aproximativ 1 miliard Euro:

1. “Reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în județul **Giurgiu**” - vor beneficia de investiții următoarele localități: Giurgiu, Bolintin Vale și Mihăilești. Populația beneficiară este de 87 000 locuitori.
2. “Reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în județele **Cluj/Salaj**” - localitățile incluse fiind Cluj-Napoca, Dej, Gherla, Huedin, Zalău, Șimleu Silvaniei, Jibou, Cehu Silvaniei. Populația beneficiară este de 525 000 locuitori.
3. “Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în regiunea **Turda-Câmpia Turzii**”. Localitățile incluse sunt: Turda, Câmpia Turzii, Mihai Viteazu, Săndulești, Viișoara și Luna. Populația beneficiară este de 97 000 locuitori.
4. “Reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în județul Călărași”. Localitățile incluse în proiect sunt Călărași, Lehliu-Gară, Budești, Oltenița, Fundulea din județul Călărași și municipiul Urziceni din județul **Ialomița**. Populația beneficiară este de 120 000 locuitori.
5. “Reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în județul **Tulcea**” - localitățile incluse fiind Tulcea, Sulina, Isaccea și Măcin. Populația beneficiară este de 121 000 locuitori.
6. “Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată în regiunile Mediaș, Agnita, Dumbrăveni, județul **Sibiu**” - Populația beneficiară este de 76 000 locuitori.

7. “Extinderea și reabilitarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în județul **Gorj**”- Localitățile incluse în proiect sunt Târgu Jiu, Motru, Bumbăști Jiu, Târgu Cărbunești și Țicleni. Populația beneficiară este de 144 000 locuitori.
8. “Reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în județul **Teleorman**”- Localitățile incluse sunt: Alexandria, Turnu Măgurele, Roșiori de Vede, Zimnicea și Videle. Populația beneficiară este de 130 000 locuitori.

Valoarea totală a celor 8 proiecte aprobate, fără TVA, este de 864.378.262 Euro, din care:

Valoarea eligibilă conform POS Mediu 805.633.137 Euro din care:

- Fond de coeziune 684.788.168 Euro
- Buget de stat 104.801.982 Euro
- Buget local 16.042.988 Euro
- Contribuția beneficiarului 58.745.124 Euro

În anul 2008, s-au semnat 7 contracte de finanțare în valoare de 675.530.213 Euro (585.858.631 Euro - FC și 89.671.582 – Buget de Stat) între AM POS Mediu și Beneficiarii proiectelor din județele: Giurgiu, Cluj/Sălaj, Călărași, Tulcea, Turda-Câmpia Turzii, Sibiu și Gorj.

Din cauza lipsei unor reglementări legale unitare pentru derularea investițiilor din fonduri publice (fonduri europene, buget de stat, bugete locale) s-au produs întârzieri în semnarea primelor Contracte de Finanțare între Beneficiari și AM POS Mediu, față de momentul aprobării proiectului de către CE.

Achiziții publice

Prin asistențele tehnice finanțate din fonduri de pre-aderare (ISPA, PHARE CES), în cursul anului 2008 au fost întocmite 31 de documentații de atribuire, din care 16 documentații pentru contracte de servicii și 15 documentații pentru contractele de lucrări (FIDIC Galben și FIDIC Roșu) și lansate 31 de proceduri de atribuire, aferente celor 8 proiecte aprobate.

Au fost înregistrate întârzieri în procesul de atribuire a contractelor de achiziție publică, datorită unor factori, cum sunt:

- Interpretări diferite ale unor aspecte legislative ale achizițiilor publice de către reprezentanții organismelor desemnate cu rol în monitorizare și control (ANRM, UCVAP și CNSC) au dus la întârzierea proceselor de atribuire a contractelor, prin emiterea unor Note intermediare /Avize consultative, anularea procedurilor etc. (ex: anunț de participare, pentru un contract de lucrări, publicat în luna august 2008, contractul încheiat în luna aprilie 2009);
- Elaborarea cu întârziere a documentațiilor de atribuire de către consultanți;
- Lipsa de experiență a Beneficiarilor în promovarea/implementarea investițiilor de anvergură în infrastructură;
- Reluarea procedurii de achiziție pentru contractele de AT datorită modificărilor criteriilor de calificare și selecție și a criteriilor de atribuire;
- Anularea, respective reluarea procedurilor de achiziție publică;
- Contestațiilor depuse.

Pentru cele 16 proceduri de atribuire aferente contractelor de servicii lansate s-au depus 93 de oferte, iar pentru cele 15 proceduri de atribuire aferente contractelor de lucrări lansate s-au depus 49 de oferte, reprezentând o medie de aprox. 5 oferte pe procedură.

În cursul anului 2008, s-au semnat 4 contracte de servicii în valoare de 18.779.514 Lei și 3 contracte de lucrări (FIDIC Roșu) în valoare de 65.122.178 Lei.

În concluzie, în anul 2008 s-a demarat implementarea proiectelor majore finanțate prin Axa Prioritară 1 a POS Mediu, stabilindu-se mecanismele specifice procesului de implementare în vederea asigurării condițiilor pentru absorbția fondurilor destinate acestui program.

3.1.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Probleme în pregătirea proiectelor

Întârzieri în definitivarea cadrului instituțional pentru proiectele din cadrul Axei Prioritare 1 – “Extinderea și modernizarea sistemelor de apă/apă uzată”

Pentru asigurarea conformității legislației naționale cu regulile și condițiile de finanțare stabilite prin POS Mediu, a fost necesară amendarea legislației naționale din sectorul serviciilor publice. Actele normative specifice de modificare au fost aprobate în cursul lunii aprilie 2008 (Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 13/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 51/2006).

În plus, pentru definitivarea cadrului instituțional aferent proiectelor de apă/apă uzată, au fost aprobate acte normative ce stabilesc modele de documente instituționale aferente asocierii autorităților publice locale, ca element cheie al procesului de regionalizare (Hotărârea de Guvern nr. 855/2008).

Întârzieri în aprobarea listelor de investiții prioritare și a Master Plan-urilor

Ca urmare a indeciziei autorităților locale, pregătirea proiectelor a înregistrat întârzieri semnificative. Cele mai serioase dificultăți au fost determinate de aprobarea cu întârziere a listelor de investiții pe termen lung și scurt, în particular, a celor prioritare.

Dificultăți în definirea aglomerărilor în conformitate cu Directiva nr. 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane, ca bază pentru selecția priorităților de investiții în cadrul fiecărui proiect major

Definirea aglomerărilor prioritare în cadrul planurilor regionale de investiții în sectorul de apă s-a dovedit un proces dificil din cauza interpretărilor diferite în aplicarea Directivei, pe de o parte, dar și a insuficienței datelor relevante la nivel local (ex. planuri de urbanism local, respectiv hărți *neactualizate* în multe regiuni), pe de altă parte. O înțelegere mai bună a acestui aspect s-a constatat după publicarea ghidului CE privind definirea aglomerărilor în baza căruia Ministerul Mediului a elaborat o metodologie națională în domeniu.

În concluzie, în pregătirea operațiunilor pentru AP 1, anul 2008 a însemnat realizarea unor reforme de anvergură, care au presupus amendarea cadrului legal aferent regionalizării serviciilor publice de apă (esența strategiei POS Mediu), pregătirea de planuri regionale de investiții pe termen lung (Master Plan-uri) pentru aproximativ 30 de județe, ca bază pentru selecția investițiilor prioritare, continuarea pregătirii unui portofoliu de proiecte majore în valoare de aprox. 4 miliarde Euro și pregătirea cadrului instituțional aferent implementării acestora.

Existența multiplelor instituții/ programe destinate finanțării de investiții în sectorul de apă/apă uzată (Compania Națională de Investiții, Programul Național de Dezvoltare Rurală, Programul Operațional Regional, Programul Operațional Sectorial Mediu, O.G. nr. 7/2006, H.G. nr. 904/2007, H.G. nr. 920/2007 etc.).

Ca soluție, s-a propus asigurarea unei coordonări/ corelări la nivel național a acestor programe de investiții, astfel încât ele să fie abordate unitar pentru a rezulta o infrastructură funcțională și eficientă, precum și asigurarea cadrului legal pentru corelarea acestor investiții cu Master Planul elaborat și aprobat la nivel de județ și însușit de către toate autoritățile locale.

În acest sens, Ministerul Mediului a inițiat un ordin de ministru comun cu ministerele relevante prin care operatorul regional/Consiliul județean va aviza investițiile propuse de autoritățile locale. Se va asigura în acest fel corelarea investițiilor propuse cu Master Planurile regionale.

Probleme în implementare

Întârzieri în asigurarea cofinanțării din partea beneficiarilor (societăți comerciale de interes public sau autorități locale) unor proiecte de interes național (ce conduc la realizarea angajamentelor de mediu din Tratatul de Aderare) cauzate de apariția crizei financiare (ex: Beneficiari care au lansat/relansat achiziția de servicii bancare fără a se prezenta niciun ofertant)

Ministerul Mediului propune înființarea unui fond de rezervă la nivel național pentru acoperirea indisponibilității temporare a cofinanțării Beneficiarilor.

Nerambursarea TVA-ului pentru Operatorii Regionali de Apă Legislația nu prevedea rambursarea TVA pentru această categorie de beneficiari.

AM POS Mediu a propus includerea unor prevederi privind rambursarea TVA-ului pentru Operatori Regionali de Apă, în actul normativ care va înlocui O.G. nr. 29/2007.

3.2. AXA PRIORITARĂ 2: DEZVOLTAREA SISTEMELOR INTEGRATE DE MANAGEMENT AL DEȘEURILOR ȘI REABILITAREA SITURILOR POLUATE ISTORIC

3.2.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

Informații privind evoluția fizică și financiară a priorității

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Număr de sisteme integrate de management al deșeurilor nou create la nivel județean/regional (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta				15		25			30	
	Valoarea de bază	0									
Depozite de deșeuri vechi	Realizare	0	0								
	Ținta				750		1.250			1.500	

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
închise în zonele rurale (mici) – număr	Valoarea de bază	0									
	Realizare	0	0								
Depozite de deșeuri municipale vechi închise în zonele urbane (număr)	Ținta				60		110			150	
	Valoarea de bază	17									
	Realizare	0	0								
Populație care beneficiază de sisteme îmbunătățite de management al deșeurilor (milioane loc.)	Ținta				4		6			8	
	Valoarea de bază	0									
	Realizare	0	0								
Proiecte pilot pentru reabilitarea siturilor contaminate istoric (nr.)	Ținta				2		3			5	
	Valoarea de bază	0									
	Realizare	0	0								

➤ **Analiza calitativă**

Domeniul major de intervenție 1 - Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și extinderea infrastructurii de management al deșeurilor

Portofoliul de proiecte majore include 38 proiecte, cu o valoare estimată de aproximativ 1 mld. Euro. Pentru aceasta axă prioritară, în cursul anului 2008, AM POS Mediu a inițiat pregătirea altor 12 proiecte (cu suport PHARE CES 2005 și 2006). Acestea vizează extinderea sistemelor de management al deșeurilor în județele care au realizat o parte din infrastructura de deșeuri prin programele anterioare de investiții (ISPA, PPP).

Pentru o mai bună coordonare a întregului proces de pregătire a proiectelor, AM POS Mediu a finalizat, cu sprijin JASPERS, Ghiduri de elaborare a aplicațiilor de finanțare și a documentelor suport (Master Plan, Studiu de Fezabilitate, ACB etc).

Totodată, în anul 2008, AM a organizat patru întâlniri menite să evalueze stadiul pregătirii tuturor proiectelor din cadrul acestei axe prioritare. Au fost incluse în acest context și sesiuni de instruire și de prezentare a cerințelor de pregătire a documentelor. De asemenea, sesiunile de instruire au vizat și prezentarea posibilităților de accesare a fondurilor comunitare și criteriile de eligibilitate a proiectelor și beneficiarilor.

În concluzie, anul 2008 a inclus o serie de activități pregătitoare care au vizat elaborarea de ghiduri pentru pregătirea proiectelor, definirea cadrului instituțional aferent proiectelor regionale de management al deșeurilor, monitorizarea pregătirii a aproximativ 30 proiecte majore aflate în diverse stadii de pregătire. Aceste activități au creat premisele necesare pregătirii unui portofoliu de proiecte suficient pentru angajarea tuturor fondurilor alocate până în 2010, implementarea proiectelor fiind estimată până în 2015.

Domeniul major de intervenție 2 - Reabilitarea siturilor poluate istoric

Alocarea financiară pentru acest domeniu major de intervenție este de aproximativ 176 milioane Euro pentru întreaga perioadă de programare. Sunt vizate doar câteva proiecte pilot (3-5 proiecte) de închidere/reabilitare a siturilor contaminate cu impact semnificativ asupra mediului, scopul fiind acela de a reduce impactul negativ asupra mediului și sănătății umane, în zonele cotate cu risc ridicat. Aceste măsuri reprezintă o primă etapă a unei strategii pe termen lung ce vizează reabilitatea siturilor contaminate istoric.

Selecția proiectelor se va face la nivel național, pe baza criteriilor stabilite în Ghidul Solicitantului. La finalul anului 2008, s-a contractat o asistență tehnică PHARE care va pregăti Strategia Națională în domeniu, Planul de Acțiune precum și 3 proiecte pilot finanțabile din POS Mediu, în baza priorităților stabilite de legislația în vigoare și conform Ghidului Solicitantului. Se estimează că pregătirea proiectelor ar putea fi finalizată până la sfârșitul anului 2009.

În anul 2008 s-a demarat, la nivel național, inventarul siturilor contaminate, proces ce va fi finalizat în prima jumătate a anului 2009. Inventarul și baza de date națională vor constitui baza finalizării Strategiei naționale privind siturile contaminate, elaborării unei metodologii de clasificare a siturilor pe bază de riscuri și pregătirii unei politici naționale în domeniul siturilor contaminate. Au fost create astfel premisele pentru preselecția unor proiecte pilot ce pot face subiectul finanțării din POS Mediu. A fost elaborat draftul Ghidului Solicitantului care a fost publicat pe web site-ul AM POS Mediu pentru consultare. Asistența Tehnică finanțată din PHARE 2006 va finaliza toate aceste documente precum și 3 aplicații de finanțare pentru 3 zone pilot până la finalul anului 2009.

3.2.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Întârzieri în stabilirea cadrului legal pentru definitivarea cadrului instituțional pentru proiectele din cadrul Axei Prioritare 2 “Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deșeurilor și reabilitarea siturilor poluate istoric”

Pentru asigurarea unui cadru instituțional adecvat pentru implementarea proiectelor județene/regionale de management integrat al deșeurilor, a fost necesară amendarea legislației naționale din sectorul deșeurilor, în sensul întăririi rolului Consiliilor Județene în managementul acestor proiecte. Pe parcursul anului 2008, AM POS Mediu a pregătit propunerile de amendare și justificările corespunzătoare, astfel că a fost emisă HG 855/2008 pentru aprobarea actului constitutiv-cadru și a statutului-cadru ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice.

Întârzieri în identificarea de terenuri disponibile pentru obiective de investiții în sectorul de management al deșeurilor

Identificarea terenurilor necesare pentru construirea obiectivelor de tratare-eliminare a deșeurilor rămâne o provocare fie din cauza indisponibilității terenurilor publice necesare construcțiilor, fie pe seama indeciziei autorităților locale cu privire la selecția terenurilor sau a neacceptării proiectelor de către populația potențial afectată. Pentru a minimiza efectele acestei probleme, AM a informat din timp potențialii beneficiari cu privire la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească terenurile și, de asemenea, a pus la dispoziția autorităților locale modele de documente, informații utile și prezentări ce pot fi folosite în procesul de informare și consultare a publicului interesat.

Lipsa unei strategii naționale pentru siturile contaminate

O strategie națională pentru managementul siturilor contaminate, în conformitate cu directivele europene relevante, nu este încă elaborată în România. Necesitatea de a elabora o astfel de strategie, ca bază de selecție a proiectelor, a determinat o relativă întârziere în lansarea operațiunilor în cadrul acestei axe prioritare. Strategia va fi finalizată în prima jumătate a anului 2009, după aprobarea inventarului național privind siturile contaminate.

Luarea deciziei la nivel local

Au fost întâmpinate dificultăți în procesul de luare a deciziei la nivelul autorităților publice locale, vizând, în principal, aspectele de natură instituțională, (crearea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, etc), precum și cele privind terenurile (identificarea locațiilor optime pentru investițiile propuse), determinând anumite întârzieri în procesul de pregătire a proiectelor.

Întârzieri în aprobarea listelor de investiții prioritare și a Master Plan-urilor

Ca urmare a indeciziei autorităților locale, pregătirea proiectelor a înregistrat întârzieri semnificative. Cele mai serioase dificultăți au fost determinate de aprobarea cu întârziere a listelor de investiții pe termen lung și pe termen scurt (în particular, a celor prioritare).

Cadrul instituțional aferent proiectelor de management integrat al deșeurilor

În județele în care există sau sunt în derulare anumite investiții (din fonduri PHARE, programe guvernamentale, etc,) obiectivele de investiții vor fi integrate, în măsura în care sunt îndeplinite condițiile legale.

Cele mai importante dificultăți se referă la integrarea facilităților deja oparate de operatori privați:

- contractele de colectare/transport/transfer
- contractele pentru operarea depozitelor

Date fiind implicațiile legale (în special, cele referitoare la achizițiile publice, dar și constrângerile legislației naționale, care limitează numărul maxim de 65 de depozite pe toată România), este necesară o analiză aprofundată, de la caz la caz, pentru identificarea unor soluții fezabile și viabile pentru sistemele de management integrat al deșeurilor.

3.3. AXA PRIORITARĂ 3: REDUCEREA POLUĂRII ȘI A EFECTELOR SCHIMBĂRIILOR CLIMATICE PRIN REABILITAREA SISTEMELOR DE ÎNCĂLZIRE URBANĂ, PENTRU ATINGEREA ȚINTELOR DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ÎN LOCALITĂȚILE CELE MAI AFECTATE DE POLUARE

3.3.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

➤ Informații privind evoluția fizică și financiară a priorității

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Sisteme de încălzire centrală reabilitate (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta				3		8			8	
	Valoarea de bază	0									
Studii de opțiuni	Realizare	0	0								
	Ținta				8		15			15	

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
elaborate (număr)	Valoarea de bază	0									
Localități în care calitatea aerului este îmbunătățită ca urmare a sistemelor de încălzire reabilitate (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta				3		8			8	
	Valoarea de bază	0									
Reducerea emisiilor de SO ₂ provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu (tone)	Realizare	0	0								
	Ținta				55.000		15.000			15.000	
	Valoarea de bază	80.000									
Reducerea emisiilor de NO _x provenite de la sistemele de încălzire urbană, ca urmare a intervențiilor în cadrul POS Mediu	Realizare	0	0								
	Ținta				5.900		4.000			4.000	
	Valoarea de bază	7.000									

➤ Analiza calitativă

Bugetul alocat acestei priorități este de aproximativ 458,6 milioane Euro, din care contribuția UE este de cca. 229,3 mil. Euro; scopul esențial este de a dezvolta o funcție pilot pentru viitoarele investiții și de a reduce poluarea în municipalitățile cele mai afectate de sistemele municipale de încălzire urbană.

Prin POS Mediu se estimează finanțarea a minim 8 proiecte privind reabilitarea sistemelor centralizate de termoficare.

Astfel, într-o primă etapă (începutul anului 2008), prin proiectul “PHARE CES 2005/017-553.04.03/08.01” au fost selectați primii 3 beneficiari în domeniul reabilitării sistemelor centralizate de termoficare, respectiv municipiile Iași, Bacău și Timișoara.

Pe parcursul anului 2008, au fost elaborate și aprobate Master Plan-uri (Planuri de investiții pe termen lung) pentru cele 3 municipii selectate, fiind în curs de pregătire aplicațiile de finanțare împreună cu documentele suport. Prin cele 3 proiecte aflate în pregătire, se vor angaja aproximativ 200 milioane Euro. A fost, de asemenea, pregătit și publicat pe web site-ul AM POS Mediu, versiunea preliminară a Ghidului Solicitantului, supusă analizei și comentariilor factorilor interesați.

În luna decembrie 2008, Ministerul Mediului a lansat o nouă asistență tehnică pentru pregătirea portofoliului de proiecte, finanțată prin PHARE CES 2006. În acest context, a fost relansat procesul de pre-selecție, la nivel național, cu scopul de a identifica proiectele eligibile pentru finanțare din POS Mediu și de a selecta, în final, 5 dintre acestea în vederea pregătirii aplicațiilor de finanțare și a documentelor suport.

În concluzie, în cursul anului 2008 au fost create premisele pentru pregătirea a 8 proiecte ce vor face obiectul finanțării din POS Mediu. Pregătirea acestora va avea loc în perioada 2008-2009, iar implementarea în perioada 2009-2015.

3.3.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

În paralel cu procesul de prioritizare și selecție, AM POS Mediu a organizat o serie de consultări cu autoritățile relevante, în vederea luării unei decizii privind posibila incidență a ajutorului de stat în ceea ce privește operațiunile ce urmează a fi finanțate în cadrul acestei axe prioritare. Astfel, în cursul anului 2008, AM a transmis Comisiei Europene (DG Concurență) o pre-notificare privind ajutorul de stat, aferent Axei Prioritare 3 detaliind principalele aspecte solicitate de către reprezentanții CE, și anume:

- descrierea generală a sistemelor de termoficare în România;
- descrierea tehnică a investițiilor propuse în cadrul proiectelor în curs de pregătire;
- beneficiarii asistenței financiare nerambursabile, respectiv autoritățile publice locale din municipiile selectate;
- cadrul legal și instituțional aferent proiectelor din sectorul de termoficare;
- selectarea operatorilor și detalii privind contractele de delegare încheiate între autoritățile publice locale, în calitate de beneficiari ai proiectului, și operatorii de termoficare din municipiile respective;
- argumente privind neaplicabilitatea prevederilor art. 87(1) din Tratatul UE.

Ca urmare a analizării documentului transmis de către AM POS Mediu (pre-notificare), precum și a discuțiilor purtate, DG Concurență a concluzionat:

- Activitățile incluse în această Axă Prioritară nu reprezintă ajutor de stat conform prevederilor Articolului 87 (1) din Tratatul CE. Beneficiarii proiectelor sunt autoritățile locale care coordonează serviciul/operatorii de termoficare.
- Serviciile publice finanțate în cadrul acestei axe se supun reglementărilor privind serviciile economice de interes general, conform Deciziei CE nr. 2005/842/CE și îndeplinesc criteriile Altmark.

3.4. AXA PRIORITARĂ 4: IMPLEMENTAREA SISTEMELOR ADECVATE DE MANAGEMENT PENTRU PROTECȚIA NATURII

3.4.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

➤ **Informații privind evoluția fizică și financiară a priorității**

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Arii protejate și situri Natura 2000, cu planuri de management în vigoare/aprobate (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta				80	60		240		240	
	Valoarea de bază	3									
Suprafața ariilor protejate și a siturilor Natura 2000, care beneficiază de măsuri de conservare a naturii (% din suprafața totală a ariilor protejate)	Realizare	0	0								
	Ținta				20	40		60		60	
	Valoarea de bază	0									

➤ **Analiza calitativă**

Această axă prioritară are ca scop implementarea unui sistem adecvat de management în sectorul protecției naturii (buget total 215 milioane Euro, din care 172 milioane Euro contribuție UE).

În cadrul acestei axe prioritare, după prima sesiune de cereri de oferte lansată în 2007, din cele 48 de aplicații de finanțare cu o valoare totală de 200.621.814 lei, evaluate de către organismele Intermediare POS Mediu, 15 proiecte, cu o valoare totală de 14.998.877 lei au fost aprobate spre finanțare de către Comitetului de Selecție a Proiectelor AM POS Mediu din data de 28.07.2008.

AM POS Mediu a lansat în data de 28.11.2008 a doua sesiune de proiecte, data limită de transmitere fiind 30 aprilie 2009. Ghidul Solicitantului, revizuit în urma concluziilor trase din prima sesiune, a fost publicat pe pagina de internet a AM POS Mediu. Lansarea sesiunii de proiecte a fost susținută prin comunicate de presă, la nivel național și regional, precum și de evenimente de lansare în fiecare din cele 8 regiuni de dezvoltare. Primele contracte de finanțare au fost semnate la începutul anului 2009.

POS Mediu reprezintă primul program de anvergură destinat ameliorării managementului ariilor protejate, în particular a celor incluse în rețeaua Natura 2000. În acest context, anul 2008 a fost dedicat pregătirii și lansării celei de a doua sesiuni de cereri de proiecte în vederea selectării operațiunilor care să răspundă obiectivului de îmbunătățire a managementului ariilor protejate în strânsă legătură cu obiectivul de conservare a biodiversității. AM a acordat importanță deosebită consultării factorilor interesați cu privire la Ghidul Solicitantului propus, observațiile acestora fiind luate în considerare, precum și instruirii personalului celor 8 OI, cărora le-a fost delegată responsabilitatea de evaluare a proiectelor. Rezultatele și lecțiile învățate vor fi luate în considerare în următoarele sesiuni de cereri de proiecte. Începând din anul 2009, se vor organiza anual una sau două sesiuni de cereri de proiecte, cu depunere continuă, până la angajarea integrală a bugetului alocat acestei axe prioritare.

3.4.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Majoritatea beneficiarilor - administratori de arii protejate – sunt entități locale, fără personalitate juridică, aflate în subordinea Regiei Naționale a Pădurilor. Având în vedere faptul că prin Ghidul Solicitantului s-au stabilit condiții clare de eligibilitate pentru beneficiarii cu personalitate juridică, AM POS Mediu nu a putut semna în cursul anului 2008 contractele de finanțare cu acești beneficiari. În acest sens, s-a inițiat elaborarea unui act normativ pentru a se acorda personalitate juridică Administrațiilor de Parcurilor Naturale¹. La data acestui raport, administrațiile de parcuri se află în proces de obținere a personalității juridice, estimându-se finalizarea în cursul lunii mai 2009.

Calitatea slabă a proiectelor din prima sesiune de cereri de proiecte a condus la demararea mai multor acțiuni pentru a veni în sprijinul solicitanților: au fost organizate mai multe sesiuni de informare și un „help desk” la nivelul fiecărui OI. Toate modificările aduse Ghidului Solicitantului și documentelor aferente (ex: criterii de evaluare, flexibilizarea termenelor de predare a unor documente etc.) au fost realizate în conformitate cu principiile transparenței și tratamentului egal.

Având în vedere că **Agencia Națională pentru Arii Naturale Protejate era nefuncțională în cursul anului 2008**, nu putea beneficia de finanțarea POS Mediu și nici îndeplini rolul prevăzut de legislație în acest context. Astfel, se impune clarificarea la nivel național a acestui aspect.

3.5. AXA PRIORITARĂ 5: IMPLEMENTAREA INFRASTRUCTURII ADECVATE DE PREVENIRE A RISCURILOR NATURALE ÎN ZONELE CELE MAI EXPUSE LA RISC

3.5.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

➤ **Informații privind evoluția fizică și financiară a priorității**

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Proiecte aprobate pentru protecția împotriva inundațiilor (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta				5	10				10	
	Valoarea de bază	0									
Populația ce beneficiază de proiecte pentru protecția împotriva inundațiilor (milioane de locuitori)	Realizare	0	0								
	Ținta				750.000	1.500.000				1.500.000	
	Valoarea de bază	0									
Reducerea incidenței	Realizare	0	0								
	Ținta				65	30				30	

¹ HG 229/2009

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
riscului de inundație (%)	Valoarea de bază	100									
	Realizare	0	0								
Lungimea litoralului reabilitat (km)	Ținta						5	10		10	
	Valoarea de bază	0									
	Realizare	0	0								
Extinderea suprafeței de plajă (%)	Ținta						15	30		30	
	Valoarea de bază	0									
	Realizare	0	0								

➤ **Analiza calitativă**

Domeniul Major de Intervenție 1 - Protecția împotriva inundațiilor

Bugetul alocat acestui domeniu major de intervenție este de 195,2 milioane Euro, din care contribuția UE reprezintă cca. 156,1 mil. Euro. Unicul beneficiar al proiectelor finanțate este Administrația Națională “Apele Române”.

Pregătirea proiectelor pentru protecția împotriva inundațiilor înregistrează o relativă întârziere față de celelalte axe prioritare, motivată de necesitatea de actualizare și aprobare a strategiei naționale de management al riscului la inundații.

Această strategie este în curs de revizuire, conform noilor prevederi comunitare ale Directivei nr. 2007/60 privind evaluarea și managementul riscului la inundații. Prin două proiecte PHARE 2005, se elaborează, la nivelul României, o strategie a riscului la inundații, pe termen mediu și lung și se pregătesc 4 proiecte de investiții vizând protecția împotriva inundațiilor (pentru bazinele Prut-Bârlad, Siret, Trotuș și Buzău).

Se estimează că aceste proiecte de investiții vor fi propuse pentru finanțare în cursul anului 2009, perioada estimată de implementare fiind 2010 - 2012.

Domeniul Major de Intervenție 2 - Combaterea eroziunii costiere

Bugetul alocat acestui domeniu major de intervenție este de aproximativ 134 milioane Euro, din care contribuția UE reprezintă cca. 114 mil. Euro.

În cadrul acestui domeniu major de intervenție se vizează finanțarea de proiecte de reabilitare a zonei costiere a Mării Negre. Se estimează că aplicația de finanțare pentru pregătirea primului proiect de investiții va fi transmisă în perioada 2010-2011.

Beneficiarul unic al acestui domeniu de intervenție este Administrația Națională “Apele Române”.

Operațiunile aferente AP 5 (managementul riscului la inundații, respectiv eroziunea costieră a Mării Negre) fac parte din categoriile netradiționale de investiții din fonduri europene. Ca atare, în anul 2007 au

avut loc activități pregătitoare și consultări cu Administrația Națională “Apele Române”, unic beneficiar, cu privire la procedurile aplicabile. În cursul anului 2008 a fost demarată elaborarea și/sau revizuirea strategiilor/planurilor naționale relevante, ca bază pentru selecția operațiunilor POS Mediu. Se estimează că în perioada 2009-2011 pot fi transmise pentru finanțare un număr suficient de proiecte pentru angajarea integrală a fondurilor alocate acestei AP, implementarea lor fiind planificată, gradual, în perioada 2009-2015.

În concluzie, anul 2008 a creat bazele pentru elaborarea documentelor strategice necesare promovării și implementării proiectelor aferente acestui domeniu.

3.5.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

În prezent, România nu dispune de o strategie națională de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung, revizuită în conformitate cu directivele europene relevante. Necesitatea pregătirii unei asemenea strategii, ca bază de selecție a proiectelor, a determinat o relativă întârziere în lansarea operațiunilor în cadrul acestei axe prioritare.

Strategia națională pe termen mediu și lung de management al riscului la inundații definește un cadru pentru:

- Evaluarea riscului la inundații în țară, în baza hărților de hazard de inundații și a hărților de risc la inundații;
- Aplicarea unor metodologii integrate la nivel național pentru analiza pagubelor potențiale provocate de inundații, pentru identificarea bunurilor și a vulnerabilității lor (inclusiv în privința aspectelor sociale), pentru informarea și educarea populațiilor expuse riscului la inundații;
- Elaborarea schemelor directe pentru atenuarea riscului la inundații într-un bazin hidrografic, pe termen scurt și lung;
- Aranjamentele și suplimentările necesare la organizarea actuală a instituțiilor responsabile de managementul riscului la inundații, inclusiv pentru situații de urgență;
- Dispozițiile legale necesare pentru completarea celor existente.

În cadrul dezvoltării durabile în România, obiectivele generale ale strategiei naționale de management al riscului la inundații trebuie să abordeze protecția populației, a bunurilor economice, sociale și de mediu. Astfel, prioritățile ierarhizate ale strategiei sunt următoarele:

- Reducerea impactului inundațiilor prin reducerea numărului victimelor și a populației expusă riscului la inundații;
- Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații.
 - 1) Prin reducerea pagubelor directe provocate clădirilor, infrastructurii și terenurilor agricole;
 - 2) Prin diminuarea pierderilor economice indirecte, prin reluarea rapidă a activității după inundații;
- Un control eficient al utilizării terenurilor, prin interzicerea amplasării de noi construcții și prin desfasurarea de activități care să crească riscul la inundații;
- O îmbunătățire a răspunsului colectiv în cazul unei situații de urgență și construirea capacității de adaptare și revenire la starea anterioară producerii evenimentului (reziliența) colectivă la inundații;
- O organizare a acțiunilor regionale și locale, în special pentru:
 - 1) Întărirea capacității instituționale la nivel regional și local privind managementul riscului la inundații;
 - 2) Implicarea părților interesate la nivel regional și local, în procesul consultativ și decizional de

- planificare, și asigurarea medierii în chestiuni regionale privind managementul riscului la inundații;
- 3) Consolidarea cadrului existent pentru autoritățile regionale și locale, dintr-o perspectiva bazinului hidrografic;
- Crearea unui cadru stimulatoriu pentru participarea sectorului privat la managementul riscului la inundații, cu includerea de grupuri profesionale și a populației (prin intermediul informării prin sistemul de asigurări împotriva inundațiilor sau alte facilitati economice identificabile);
 - O reducere a impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații asupra ecosistemelor.

Se estimează că termenul pentru adoptare ale acestei Strategii, prin Hotărâre de Guvern, este trimestrul IV al anului 2009.

Întârzierile în finalizarea strategiei și a aplicațiilor de finanțare s-au datorat, în principal, următoarelor aspecte:

- informațiile necesare îndeplinirii obiectivelor sunt disipate la diverse instituții centrale și locale;
- inexistența unor date topografice actuale sau lipsa totală a acestora, precum și inexistența datelor în formatul digital necesar elaborării proiectelor;
- starea vremii de la începutul anului 2008 nu a permis deplasarea în teren a specialiștilor în vederea efectuării măsurărilor necesare și nici efectuarea zborurilor prevăzute pentru cartarea digitală a zonelor de interes;
- modificarea legislației comunitare, prin aprobarea și intrarea în vigoare a noii Directive UE privind evaluarea și gestionarea riscului la inundații, în luna noiembrie 2007, a necesitat activități pentru conformare în afara graficului contractual.

3.6. AXA PRIORITARĂ 6: ASISTENȚĂ TEHNICĂ

3.6.1. Realizarea țintelor și analiza progreselor înregistrate

Scopul Axei Prioritare 6 Asistență Tehnică este de a asigura sprijin în implementarea efectivă a întregului POS Mediu și de a contribui la creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene.

Asistența specifică va fi completată de instrumente de asistență orizontală din Programul Operațional Asistență Tehnică pentru nevoile comune ale tuturor structurilor și actorilor implicați în managementul și implementarea Fondurilor Structurale, dezvoltând un sistem unic eficient de management al informațiilor, care va putea furniza informații coerente și transparente despre absorbția fondurilor, activitățile orizontale fiind îndreptate spre creșterea conștientizării publice generale cu privire la rolul sprijinului Uniunii Europene, o prezentare generală și o înțelegere a intervențiilor Fondurilor Structurale.

Axa Prioritară 6 - Asistență Tehnică din cadrul POS Mediu furnizează asistență specifică pentru:

- identificarea, monitorizarea, evaluarea și controlul proiectelor,
- activități de comunicare care să asigure publicitatea adecvată a intervențiilor programului.

➤ Informații privind evoluția fizică și financiară a priorității

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Reuniuni ale Comitetului de Monitorizare organizate (număr /an)	Realizare	1	3								
	Ținta	1	3	5	7	9	11	13	15	17	
	Valoarea de bază	0	1								
Cereri de propuneri de proiecte finanțate de AT (număr)	Realizare	1	4								
	Ținta	1	5							5	
	Valoarea de bază	0	1								
Personal instruit (număr /an)	Realizare	0	284								
	Ținta		290	300	330	360	390	400		400	
	Valoarea de bază	270	270								
Aplicații de proiecte evaluate cu sprijin AT (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta		20	30	40	50				50	
	Valoarea de bază	0	0								
Rapoarte de evaluare elaborate (număr)	Realizare	0	0								
	Ținta					1		2		2	
	Valoarea de bază	0	0								
Studii tematice/strategii elaborate	Realizare	0	0								
	Ținta		3	5	7	10				10	
	Valoarea de bază	0	0								
Tip de broșuri/pliante diseminate (număr)	Realizare	2	4								
	Ținta	9	20	50	100	120	130	190	200	200	
	Valoarea de bază	1	2								
Conferințe de presă organizate	Realizare	1	13								
	Ținta	1	5	10	14	16	17	18	19	20	
	Valoarea de bază	0	1								

➤ Analiza calitativă

Având în vedere principalele obiective ale Asistenței Tehnice:

- Consolidarea sistemelor pentru managementul, controlul și evaluarea implementării POS Mediu;
- Asigurarea informațiilor adecvate pentru potențialii solicitanți despre oportunitățile de finanțare din cadrul POS Mediu;
- Asigurarea transparenței în ceea ce privește asistența financiară acordată din Fonduri Europene în cadrul POS Mediu;
- Susținerea managementului eficient, responsabil și de conformitate a POS Mediu;

- Maximizarea calității implementării POS Mediu și a impactului său;
- Asigurarea unei monitorizări și evaluări îmbunătățite a POS Mediu;
- Asigurarea unui sistem de informare și publicitate adecvat al Programului,

precum și necesitățile stringente ale AM și OI POS Mediu aferente acestor domenii, 27 propuneri de contracte, în valoare totală de 12.590.067,91 Euro, au fost incluse în Planul Anual de Achiziții Publice al AM POS Mediu, pentru anul 2008, în vederea finanțării acestora prin Axa prioritară 6 din POS Mediu.

Astfel, în cursul anului 2008 a fost finalizată implementarea a 15 contracte de asistență tehnică (semnate în anul 2007 și 2008) în valoare de 1.196.612,86 Euro, 14 dintre acestea înscriindu-se în primul domeniu major de intervenție al POS Mediu (*Sprijin pentru managementul și evaluarea POS Mediu*) și 1 contract aparținând domeniului major de intervenție 2 (*Sprijin pentru informare și publicitate*). Implementarea acestor contracte a urmărit atingerea următoarelor obiective: asigurarea unei implementări optime a POS Mediu prin organizarea reuniunilor de lucru ale Comitetului de Monitorizare POS Mediu, organizarea unor sesiuni de instruire pentru beneficiarii POS Mediu, derularea unor seminarii în vederea creșterii gradului de informare a beneficiarilor POS Mediu referitor la aplicarea procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului, realizarea de materiale informative privind POS Mediu în vederea promovării acestui Program la nivelul potențialilor beneficiari, asigurarea de echipamente specifice necesare unei bune desfășurări a activității AM și OI POS Mediu etc.

Totodată, în cursul anului 2008, a început implementarea a 10 contracte de asistență tehnică, cu o valoare totală de 4.857.835,41 Euro (cu finalizare în 2009), dintre care 1 contract se înscrie în domeniul major 2 de intervenție – *Sprijin pentru informare și publicitate*, iar alte 9 contracte aparțin domeniului major 1 de intervenție – *Sprijin pentru managementul și evaluarea POS Mediu*. Obiectivele principale ale acestor contracte sunt: întărirea capacității administrative și instituționale a AM POS Mediu în domeniul managementului fondurilor structurale alocate prin POS Mediu, precum și asigurarea asistenței de specialitate pe durata de derulare a procedurilor de AT și a proiectelor finanțate prin Axa prioritară 6 POS Mediu, promovarea POS Mediu și a beneficiilor proiectelor finanțate din Program în rândul publicului larg și a beneficiarilor (potențiali), creșterea transparenței și vizibilității programului, susținerea unui sistem integrat de management al documentelor și a gestionării eficiente a paginilor web găzduite de serverele AM și OI POS Mediu, asigurarea cheltuielilor generale de administrație și a expertizei juridice de specialitate în vederea soluționării problemelor apărute în implementarea POS Mediu etc.

Informații detaliate referitoare la contractele de asistență tehnică derulate în cursul anului 2008 sunt prezentate în Anexa 2 – “Axa prioritară 6 – Proiecte de Asistență Tehnică”.

În urma analizei nevoilor imediate, pentru implementarea adecvată a POS Mediu, în cursul anului 2008 s-a elaborat Planul Anual de Achiziții Publice (PAAP) aferent anului 2009. PAAP include 47 contracte de achiziție publică din care:

- 40 contracte de servicii – asistențe tehnice ce au ca scop achiziționarea serviciilor de asistență tehnică în domeniul evaluării proiectelor majore de investiție pentru axele prioritare 1, 2, 3, 4 și 5 din POS Mediu, cooptarea expertizei de specialitate în domeniul financiar-contabil, servicii de consultanță necesare aprofundării aspectelor orizontale în ceea ce privește problematica gestionării nămolurilor provenite de la stațiile de epurare, asigurarea de expertiză tehnică pentru direcțiile tehnice ale AM și OI POS Mediu. De asemenea, vor fi achiziționate serviciile necesare instruirii personalului AM, OI și Beneficiarilor POS Mediu, se vor asigura cheltuielile generale de administrație ale AM și OI și se vor achiziționa serviciile necesare implementării măsurilor de informare și publicitate POS Mediu, respectiv servicii de tipărire și distribuire la nivel central și

regional a materialelor informative, organizarea de caravane de informare a beneficiarilor/potențialilor beneficiari. Totodată se vor achiziționa spații media în presa centrală și locală în vederea publicării lunare a articolelor promoționale privind POS Mediu, precum și o campanie de promovare în domeniul deșeurilor.

- 7 contracte de furnizare – ce au ca obiectiv general sprijinirea AM și OI POS Mediu prin achiziționarea aplicațiilor informatice și a sistemelor de control informatic al rețelei IT, în vederea asigurării monitorizării rețelei de calculatoare și asigurării datelor, precum și asigurarea condițiilor optime de derulare a activității.

Valoarea totală estimată a contractelor incluse în PAAP 2009 este de 27.957.933,60 Euro.

În primul semestru al anului 2009, va fi elaborată Strategia de Asistență Tehnică care stabilește și detaliază obiectivele, domeniile prioritare și principiile de implementare ale axei prioritare de Asistență Tehnică și care va fi prezentată Comitetului de Monitorizare. Strategia va fi un document viu, revizuit constant și dezvoltat continuu pentru a se asigura că rămâne adecvat scopului său și care va reflecta modul de prioritizare a nevoilor pentru implementarea POS Mediu, în vederea elaborării Programului Anual al Achizițiilor Publice.

3.6.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

În ceea ce privește derularea procedurilor de achiziție publică, au fost înregistrate întârzieri mari între momentul lansării procedurii de achiziție și cel al atribuirii contractelor de asistență tehnică din următoarele motive:

- termene mari, prevăzute în legislația în vigoare, privind depunerea și soluționarea contestațiilor;
- transmiterea, de către ANRM MAP, a unor instrucțiuni privind reconsiderarea criteriilor de evaluare a experților din cadrul ofertelor depuse de către operatorii economici.

4. PROGRAME FSE: Coerență și concentrare

N/A

5. PROIECTE MAJORE finanțate din FC/FEDR

5.1 Stadiul implementării proiectelor majore

Portofoliul de proiecte majore ce vor fi finanțate în cadrul POS Mediu cuprinde aproximativ 73 de proiecte pentru întreaga perioadă de programare.

Sectorul de apă/apă uzată

În anul 2008, AM a continuat și finalizat parțial pregătirea celor 10 proiecte majore aferente primului val de proiecte (Cluj-Sălaj, Giurgiu, Turda-Câmpia Turzii, Călărași, Tulcea, Sibiu și Teleorman, Gorj, Olt, Brașov). Din 9 proiecte transmise la CE au fost aprobate 8 proiecte. Atașat prezentului raport, se găsește Anexa 4 - Fișe de proiect pentru cele 8 proiecte majore aprobate de CE, care conțin informațiile principale referitoare la întregul proiect, precum și stadiul actual al contractării/implementării contractelor proiectului.

Tot în cursul anului 2008, AM POS Mediu a continuat pregătirea a 34 de proiecte majore din acest domeniu. La sfârșitul anului 2008, majoritatea acestor proiecte se aflau în etapa de aprobare a Master Planurilor ori de elaborare a Studiului de Fezabilitate. Se estimează că până la sfârșitul celui de-al doilea trimestru al anului 2010 toate aceste aplicații vor fi transmise gradual la CE, pentru aprobare.

Sectorul de deșuri

În anul 2008, AM POS Mediu a continuat pregătirea primelor 16 proiecte de **management integrat al deșeurilor** și a demarat pregătirea a încă 12 proiecte urmând ca acestea să fie finalizate, gradual, până la sfârșitul primului trimestru al anului 2010. Se estimează că în luna mai 2009, va fi lansată o nouă Asistență Tehnică pentru pregătirea a încă 7 proiecte în sectorul de deșuri, fiind astfel acoperite majoritatea județelor țării.

Lista indicativă a proiectelor majore este cuprinsă în Anexa 1.

Sectorul de termoficare

În sectorul de **termoficare (Axa prioritară 3)**, în anul 2009 se va continua pregătirea, cu suport PHARE, a 3 proiecte majore pentru 3 municipalități beneficiare – Timișoara, Bacău și Iași. În prezent, sunt curs de elaborare/revizuire aplicațiile de finanțare și documentele suport pentru sistemele de termoficare din cele trei localități. Se estimează că acestea vor finalizate în prima jumătate a anului 2009. Implementarea proiectelor va avea loc în perioada 2009 – 2013/2013.

În plus, alte 5 proiecte majore în acest sector se vor pregăti cu sprijinul unei Asistențe Tehnice PHARE CES 2006.

Sectorul inundații/eroziune costieră

În anul 2008, AM POS Mediu a continuat pregătirea primelor 4 proiecte în acest sector, urmând ca acestea să fie finalizate în cel de-al doilea semestru al anului 2009.

5.2 Stadiul finanțării proiectelor majore

Valoarea prefinanțării acordată beneficiarilor în anul 2008 pentru proiectele din județele Giurgiu, Călărași și Cluj-Sălaj este de 187.052.717 lei și reprezintă 15% din valoarea eligibilă a proiectelor, conform POS Mediu.

Un număr de 3 Cereri de rambursare, în valoare totală de 1.814.053,94 Lei (1.301.306,04 Lei - FC și 240.639,81 Lei – Buget de Stat după deducerea prefinanțării), au fost depuse de către Beneficiarii proiectelor majore menționate anterior, procesate și transmise la Autoritatea de Certificare și Plată.

6.ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Asistența Tehnică este inclusă atât la nivelul fiecărei axe prioritare a POS Mediu (asociată cu investițiile de infrastructură), cât și în Axa Prioritară 6 – Asistență Tehnică.

Referitor la asistența tehnică inclusă în fiecare axă prioritară, aceasta constă mai ales în: studii de pregătire a proiectelor, managementul și supervizarea proiectelor, dezvoltarea structurii instituționale,

conștientizarea publicului, publicitatea finanțării CE. Această componentă de asistență tehnică este estimată la 8-10% din valoarea totală a investițiilor din infrastructură incluse în POS Mediu.

În conformitate cu prevederile POS Mediu 2007-2013, două domenii majore de intervenție sunt definite în cadrul Axei Prioritare 6 - Asistență Tehnică din POS Mediu:

- *Sprijin pentru managementul și evaluarea POS Mediu*
- *Sprijin pentru informare și publicitate*

Suma totală alocată acestei Axe Prioritare este de 173.920.564 Euro, din care 130.440.423 Euro reprezintă contribuție comunitară, restul de 43.480.141 Euro fiind contribuție suportată din bugetul național.

În ceea ce privește situația plăților către contractori, efectuate până la finalul anului 2008, valoarea acestora a fost de 6.359.982 Lei, sumă aferentă celor 25 contracte încheiate în cursul anului 2008 (vezi Anexa 2).

Un număr de 6 Cereri de rambursare au fost depuse de către Beneficiarii proiectelor aferente axei 6 a POS Mediu, procesate și transmise la ACP. Valoarea rambursată din FEDR în anul 2008 pe Axa Prioritară 6 a fost de 2.718.558 lei, din care :

- Domeniul major de intervenție 1 – 2.576.894 lei
- Domeniul major de intervenție 2 – 141.664 lei.

Procentul cheltuit pentru asistența tehnică în anul 2008, din cuantumul contribuției alocate prin POS Mediu aceluiași an, este de 5,66%.

Sprijinul acordat pentru acțiunile de informare și publicitate a programului va spori promovarea operațiunilor și va fi aplicabil tuturor axelor prioritare din POS Mediu. Informarea și publicitatea intervențiilor finanțate din POS Mediu, atât pentru publicul general, principalii factori relevanți, cât și pentru beneficiarii potențiali (incluzând autoritățile regionale, locale și alte autorități publice, partenerii economici și sociali, ONG-uri, operatori și inițiatori ai proiectului, alte părți interesate) au ca scop să sublinieze rolul UE și transparența oportunităților de finanțare din Fondurile Structurale și de Coeziune în domeniul mediului.

Operațiunile ce vor fi dezvoltate în cadrul acestui domeniu major de intervenție vor finanța următoarele activități indicative:

- Elaborarea și implementarea Planului de Comunicare al POS Mediu;
- Servicii de consultanță pentru elaborarea materialelor de informare, pregătirea rapoartelor de evaluare pentru POS Mediu;
- Activități de informare și publicitate – organizarea de seminarii, pregătirea materialelor de informare, dezvoltarea și actualizarea site-ului web al POS Mediu, diseminarea materialelor și broșurilor informative pentru public, dar și pentru potențialii beneficiari.

7. INFORMARE ȘI PUBLICITATE

În anul 2008, informarea și publicitatea programului s-a asigurat prin derularea contractului „Realizarea de materiale informative privind Programul Operațional Sectorial „Mediu” și prin inițierea unei campanii de promovare a POS Mediu. Scopul acestor măsuri de promovare a fost asigurarea vizibilității

și transparenței măsurilor luate în cadrul programului, în conformitate cu Planul de Comunicare pentru POS Mediu, aprobat de Comisia Europeană în data de 4 iunie 2008.

7.1. Campanii de informare și publicitate

Începând cu luna octombrie 2008, s-a demarat implementarea proiectului „*Campania de promovare a POS Mediu*”, cu perioadă de desfășurare 2008-2009. Aceasta are în vedere:

- Crearea identității vizuale și a strategiei de brand pentru POS Mediu, a 4 spoturi TV corespunzând Axelor Prioritare 1, 2, 4 și 5, producerea unui spot radio, crearea de panouri publicitare și anunțuri media;
- Difuzarea/publicarea/dispunerea materialelor realizate în cadrul componentei de creație;
- Organizarea de evenimente de informare cu privire la POS Mediu;
- Monitorizarea gradului de conștientizare asupra POS Mediu și evaluarea impactului campaniei.

Implementarea proiectului a debutat cu cercetarea națională privind gradul de cunoaștere a POS Mediu în rândul beneficiarilor și al publicului larg. În urma acestei cercetări, a rezultat faptul că notorietatea programului în rândul beneficiarilor (potențiali) este de 90%, în timp ce, în rândul populației, aceasta este de 23%. O nouă cercetare va fi realizată la încheierea campaniei, în 2009.

7.1.1. Evenimente principale:

În luna decembrie 2008, în cadrul Campaniei de promovare a POS Mediu, au fost organizate 8 evenimente de promovare a progresului în implementarea POS Mediu (o conferință națională și 7 regionale). Această formulă a fost adoptată având în vedere că POS Mediu este un program care se implementează în toate regiunile de dezvoltare ale României, deci s-a considerat firesc ca și actorii locali să cunoască evoluția POS Mediu.

Agenda evenimentelor a cuprins prezentarea POS Mediu și a progresului în implementarea programului, o secțiune dedicată prezentării experiențelor unor beneficiari ale căror proiecte au fost deja aprobate, prezentarea noului Ghid al Solicitantului pentru Axa Prioritară 4 și lansarea oficială a celei de-a doua sesiuni de depunere de proiecte pentru AP 4, precum și timp alocat dezbaterilor, dedicat potențialilor beneficiari POS Mediu prezenți în sală. De asemenea, fiecare eveniment a inclus o conferință de presă.

7.2. Materiale informative

Prin proiectul „*Realizarea de materiale informative privind Programul Operațional Sectorial „Mediu”*” au fost realizate următoarele materiale informative și promoționale: broșuri în limbile română, engleză și maghiară, mape, afișe, pixuri, genți și CD-uri conținând documente relevante pentru implementarea POS Mediu.

Diseminarea acestor materiale s-a realizat în cadrul evenimentelor organizate de AM și OI POS Mediu sau de terțe părți, în timpul vizitelor de studiu în străinătate, la solicitarea unor autorități publice centrale și locale (Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuințelor, consilii județene), la întâlnirile cu jurnaliștii și în cadrul activităților de help-desk - ca materiale suport de informare și publicitate în relația cu firmele de consultanță sau publicul larg.

7.3. Reflectarea POS Mediu în mass-media

În 2008, s-a putut observa faptul că începe să se contureze un grup al jurnaliștilor de mediu/specializați în domeniul economic-financiar, din ce în ce mai interesați de domeniul instrumentelor structurale și de progresele înregistrate de POS Mediu. Informațiile privind programul au fost preluate de mass-media, în special de publicațiile cu profil economic sau care au un supliment de mediu, înregistrându-se 94 de articole/știri/emisiuni în presa scrisă și audio-vizuală, având ca subiect POS Mediu.

7.4. Internet

Documentele relevante pentru implementarea POS Mediu și progresul înregistrat au putut fi consultate de beneficiari/potențiali beneficiari, publicul larg și mass-media pe site-ul MM, pagina de internet a AM - http://www.mmediu.ro/proiecte_europene_pos.htm.

7.5. Alte activități de informare și publicitate

În cadrul fiecărei regiuni, Organismele Intermediare au inițiat sau reprezentanților lor au fost invitați în calitate de lectori la reuniuni la care au participat autorități publice locale (primării, prefecturi, consilii județene și locale etc), ONG-uri active în domeniul mediului, Agenții de Dezvoltare Regională etc, în total 111 evenimente, la care au participat aproximativ 2.300 de persoane. De asemenea, OI au încheiat parteneriate cu alte structuri implicate în implementarea fondurilor europene, cu Camere de Comerț, autoritățile publice locale sau firme care organizează sesiuni de informare pentru factorii interesați de accesarea fondurilor europene, parteneriate benefice pentru activitatea de informare și publicitate pentru POS Mediu.

7.6. Concluzie

În anul 2008, activitățile de informare și publicitate s-au concentrat pe promovarea POS Mediu în rândul tuturor grupurilor țintă, informația furnizată fiind adaptată în funcție de profilul acestora, în comunicarea cu potențialii beneficiari accentul fiind plasat pe aspecte practice legate de implementarea proiectelor și lecții învățate.